

Ida Hamari ja Kati Parkkinen

ISIEN JA LASTEN YHTEINEN AIKA
JA VUOROVAIKUTUS
Isien kokemuksia ja näkemyksiä

Opinnäytetyö
Sosiaalialan koulutusohjelma

Elokuu 2016

MAMK

University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

	Opinnäytetyön päivämäärä 8.8.2016
Tekijä(t) Ida Hamari & Kati Parkkinen	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Sosiaali-alan koulutusohjelma Sosionomi (AMK)
Nimeke Isien ja lasten yhteinen aika ja vuorovaikutus. Isien kokemuksia ja näkemyksiä.	
Tiivistelmä Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia isän ja lapsen välistä vuorovaikutusta ja yhdessäoloa. Työn tavoitteena oli selvittää, miten isät mieltävät vuorovaikutuksen lastensa kanssa, millaista on isän ja lapsen yhdessä viettämä aika sekä millainen on isän rooli vanhempana. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Mikkeliläisen yksityisen päiväkodin kanssa ja tutkittavat koostuivat ydinperheistä. Tutkimuksesta saatua tietoa voidaan käyttää hyödyksi vanhempien ja lasten kanssa tehtävässä työssä. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys käsittelee isää ja isyyttä, vanhemmuutta, vuorovaikutusta sekä yhdessäoloa. Opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus, mutta siinä on myös määrällisen tutkimuksen piirteitä. Tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeella ja se toteutettiin Webropol-ohjelman avulla. Kyselytutkimukseen vastausprosentiksi tuli 70. Aikaisemmat tutkimukset ovat tähän asti keskittyneet äidin ja lapsen väliseen suhteeseen. Isyydestä aiheena on tehty kuitenkin myös tutkimuksia, mutta niissä ei ole tehty samanlaista rajausta kuin tässä opinnäytetyössä. Opinnäytetyössä on hyödynnetty Jouko Huttusen ja Jari Sinkkosen ajatuksia isyydestä sekä vanhemmuudesta. Keskeisiksi tuloksiksi saatiin, että isät viettävät runsaasti aikaa lastensa kanssa, johon kuuluu monenlaista yhdessäoloa. Isät kokivat yhdessäolon merkitykselliseksi asiaksi omassa elämässään ja ymmärsivät, millainen merkitys heidän läsnäolollaan on lapsen kasvulle ja kehitykselle. Tuloksista selvisi, että isät ja lapset vuorovaikuttavat arkisissa tilanteissa. Lisäksi tuloksista selvisi, että perheissä on riittävästi läsnä olevaa vanhemmuutta ja isät tunnistavat oman roolinsa perheessä.	
Asiasanat (avainsanat) Isyys, ydinperhe, vanhemmuus, vuorovaikutus, yhdessäolo, vanhempi-lapsisuhde	
Sivumäärä 49+9	Kieli Suomi
Huomautus (huomautukset liitteistä) Liitteinä tutkimuslupahakemus, tutkimuslupa, sopimus opinnäytetyön tekemisestä, juliste päiväkodin seinälle, saatekirje izeille sekä kyselylomake	
Ohjaavan opettajan nimi Karoliina Rötö	Opinnäytetyön toimeksiantaja

DESCRIPTION

	Date of the bachelor's thesis 8.8.2016
Author(s) Ida Hamari & Kati Parkkinen	Degree programme and option Degree Programme in Social Work Bachelor of Social Services
Name of the bachelor's thesis Fathers` and children`s shared time and interaction. Fathers` experiences and impressions.	
Abstract <p>The purpose of this study was to survey fathers` and children`s interaction and time spent together. The study was focused on nuclear families and day care aged children. The aim of the thesis was to find out how fathers interact with their children and how the interaction feels, what fathers and children do together and what kind of parents fathers are. The study was conducted in cooperation with a private day care centre in Mikkeli. The results will be useful in improving work with parents and children.</p> <p>The theoretical framework of the bachelor`s thesis concentrates on fatherhood, nuclear families, parenthood, interaction and spending time together with a child. The bachelor`s thesis is a qualitative which also has features of quantitative research. The research material was collected with a structured Webropol questionnaire. The response rate was 70.</p> <p>Earlier studies have focused on the relationship between mothers and children. Fatherhood has also been studied, but the studies have been defined differently. In this thesis we have utilized Jouko Huttunen`s and Jari Sinkkonen`s thoughts about fatherhood and parenthood.</p> <p>The study showed that fathers spent a lot of time with their children with various activities. They spent their time mainly doing everyday chores and enjoyed for example playing and reading. Fathers experienced that it was meaningful to spend time with the children and it was one of the most important things in their life. Fathers understand that spending time together affects their child`s growth and development. The results also showed that there was enough presence in parenthood and the fathers knew their own role in the family.</p>	
Subject headings, (keywords) Fatherhood, nuclear family, parenthood, interaction, spending time, parent-child relationship	
Pages 49+9	Language Finnish
Remarks, notes on appendices Research application, research permit, poster to the daycare, cover letter to fathers, questionnaire	
Tutor Karoliina Rötökö	Bachelor's thesis assigned by

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	ISYYS	2
2.1	Isän osallistuminen	2
2.2	Isän merkitys.....	3
2.3	Isyyden mallit	4
2.3.1	Biologinen isyys.....	4
2.3.2	Juridinen isyys	5
2.3.3	Sosiaalinen isyys	5
2.3.4	Psykologinen isyys.....	5
2.3.5	Oheneva isyys	6
2.3.6	Vahvistuva isyys	7
2.4	Isyyslaki.....	8
3	YDINPERHE	9
4	VANHEMMUUS.....	11
4.1	Vanhemmuuden tehtävät	11
4.2	Vanhemmuuden mallit.....	12
4.3	Vanhempi-lapsisuhde	13
5	VUOROVAIKUTUS	14
5.1	Varhainen vuorovaikutus.....	14
5.1.1	Isän ja lapsen vuorovaikutus.....	15
5.1.2	Merkitys kiintymyssuhteelle.....	16
6	YHDESSÄOLO	16
6.1	Isän ja lapsen yhdessäolo.....	17
6.2	Yhdessäolon teoreettiset kohdat	17
7	AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	18
8	TUTKIMUSTEHTÄVÄN RAJAUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET.....	20
9	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	20
10	KVALITATIIVINEN TUTKIMUS.....	22
10.1	Aineistonkeruumenetelmä	23
10.1.1	Kyselytutkimus	23

10.1.2 Kyselylomake	24
10.2 Aineiston analysointi	25
11 TULOKSET	27
11.1 Taustatiedot.....	28
11.2 Yhteinen aika	29
11.3 Isän rooli vanhempana	33
11.4 Vuorovaikutus.....	34
11.5 Vapaa sana	36
12 JOHTOPÄÄTÖKSET	37
12.1 Vuorovaikutus.....	37
12.2 Yhteinen aika ja yhdessäolo	38
12.3 Isän rooli vanhempana	39
12.4 Isyyden mallit tutkimustuloksissa.....	40
13 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	41
14 POHDINTA JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET	43
14.1 Pohdinta	43
14.2 Kehittämissuhteet	45
LÄHTEET	46

LIITTEET

LIITE 1. Tutkimuslupahakemus ja tutkimuslupa

LIITE 2. Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

LIITE 3. Juliste päiväkodin seinälle

LIITE 4. Saatekirje izeille

LIITE 5. Kyselylomake

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena on isien ja lasten yhteinen aika ja vuorovaikutus isien näkökulmasta. Tarkastelu kohdistuu varhaiskasvatusikäisten lasten ydinperheiden isihin. Opinnäytetyöllä selvitetään, miten isät mieltävät vuorovaikutuksen lastensa kanssa, millaista on isän ja lapsen yhdessä viettämä aika sekä millainen on isän rooli vanhempana. Teorian avulla selvitetään millainen merkitys näillä asioilla on lapsen kasvulle ja kehitykselle. Opinnäytetyö on aiheeltaan ajankohtainen, sillä uusi isyyslaki astui voimaan vuoden 2016 alusta. Laki varmasti herättää keskustelua yhteiskunnassa isyydestä, isän roolista sekä isän ja lapsen välisestä suhteesta.

Opinnäytetyön aiheeksi muodostui yhteisten mielenkiintojen pohjalta vanhemmuus, josta erityisesti esiin nousi isyys. Ydinperheiden isät valikoituivat opinnäytetyön kohteiksi, koska työn avulla haluttiin tutkia, kuinka paljon juuri he viettävät aikaa lastensa kanssa. Ydinperhe on nuori ilmiö tällaisena kuin se nykyisin tunnetaan, ja lapsen onnellisuus nähdään syntyvän ydinperheessä (Tuusvuori 2009). Halusimme tutkia ydinperheiden isejä, sillä jos lasten onnellisuus syntyy ydinperheissä, synnyttääkö ydinperhe onnea myös iseissä. Päädyimme rajaamaan opinnäytetyön ydinperheiden isihin, koska kaikkien perhemuotojen tarkastelu opinnäytetyössä olisi tehnyt siitä liian laajan. Opinnäytetyössä käytetään ydinperheen määritelmää, johon kuuluvat kaksivanhempaiset perheet, jotka koostuvat joko avio- tai avopuolisoista sekä yhteisistä lapsista. Isä saattaa tällöin olla lapsille sosiaalinen ja juridinen isä sekä mahdollisesti myös biologinen ja psykologinen isä. Harjoitteluissa syntyneiden kokemusten mukaan lapsille voi olla vaikeaa nimetä yhteistä tekemistä ja olemista isän kanssa. Näin ollen haluttiin myös tutkia, onko se myös yhtä vaikeaa iseille.

Opinnäytetyössä käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää, jossa on lisäksi määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen piirteitä. Aineisto kerättiin kyselylomakkeella. Kysely toteutettiin verkkokyselynä ja aineisto kerättiin huhtikuussa 2016. Opinnäytetyön työelämäkumppanina toimi yksityinen päiväkotikoti Mikkelissä. Opinnäytetyön kyselyyn osallistuneet isät olivat yksityisen päiväkodin perheitä.

Ammatillisesti opinnäytetyö tuo näkökulmia isyyteen osana vanhemmuutta. Opinnäytetyön avulla ymmärrämme isän roolia vanhempana toivottavasti enemmän, jolloin pys-

tymme huomiomaan isät tulevassa työssämme myös paremmin. Halme (2009, 117) toteaa, että työntekijöiden tulisi perehtyä isän ja lapsen väliseen yhdessä vietettyyn aikaan ja vuorovaikutukseen, jolloin ammattilaisella on valmiuksia tukea isää. Tutkimuksen avulla oletettiin saavan isien oma ääni ja näkökulmat kuuluviin. Keskeisiä käsitteitä opinnäytetyössä ovat isyys, ydinperhe, vanhemmuus, vuorovaikutus, yhdessäolo ja vanhempi-lapsisuhde.

2 ISYYS

Isä on tarkoittanut ennen vanhaan perheen leivän tuojaa, rajojen asettajaa, kurin pitäjää sekä perheen päätä. Nykyisin monet sosiologit mainitsevat, että perinteinen isyys on rappeutumassa ja se on monenlaistumassa. Yhteiskunnassa ei nykyaikana ole enää selvää yhteistä ymmärrystä isyydestä. Erilaisten tutkimuksien tuloksena muodostuvien isäkuvien erilaisuus tukee ajatusta siitä, että isäkäsite on monimuotoistumassa. (Huttunen 2001a, 10–12.) Isyydestä on tullut monitasoinen ilmiö, joka on erityisesti tilannesidonnainen ja se tulisikin ymmärtää tapana ja tekijänä, jolla mieheyttä määritellään. Isyys on sukupuolittunut käsite, jota käytetään erityisesti sukupuolten välisissä suhteissa sekä isyydestä ja sen käytännöistä puhuttaessa. (Aalto & Kolehmainen 2004, 13, 15.)

Tapani Sihvola (1993, 57) kuvaa isän roolia humoristisesti, mutta arkisesti: ”Isän homma (ja kai vähän äidinkin) tuntuu olevan loputonta erotuomarin, välinehuoltajan, ensi-apumiehen, kakankantajan, pyllyn-, pöydän-, hellan- ja lattianpyyhkijän, pikaruokalan pitäjän, pesupalvelu-automaatin, tarinankertojan ja ballaadilaulajan, varieteekoomikon, eläintenkesyttäjän ja sielunhoitajan roolien sekamelskaa.”

2.1 Isän osallistuminen

Isät osallistuvat lapsen elämään jo syntymästä lähtien ja ottavat vapaita työelämästä, jotta voivat hoitaa lastaan. He osallistuvat lapsen elämään nykyään enemmän kuin aikaisemmin. Voidaankin sanoa, että isät hoivaavat lastaan eri tavoin ja entistä enemmän. Isien osallistuminen lasten elämään on nähtävissä myös yhteiskunnallisissa keskusteluissa esimerkiksi avioero-, huoltajuus- ja kasvatust keskusteluissa. (Rantalaiho 2003, 202.)

Jokaisella lapsella ei välttämättä ole isää, mutta jokaisella lapsella on tarve miehen malliin ja isään vanhempana. Vaikka isää ei olisikaan, se ei estä lasta saamasta miehen mallia. Isä vanhempana pystyy antamaan lapselle jotakin sellaista, mitä äidit eivät pysty lapselleen tarjoamaan. Kurki-Suonion mukaan (1999) erityisesti pojilla ajatellaan olevan tarvetta miehen malliin. Suomessa lapsella on oikeus teoreettisesti katsottuna äitiin sekä isään. (Rantalaiho 2003, 218.) Sopeutuakseen yhä monimutkaisempaan maailmaan lapsi tarvitsee molempia vanhempiaan. Lapsen edunmukaista on, että lapsi hyötyy molemmista vanhemmista, jolloin vanhemmat ikään kuin täydentävät toisiaan. (Rusanen 2011, 174.)

2.2 Isän merkitys

Isällä on suuri merkitys lapselle. Tutkimukset ovat osoittaneet, että lapsella on vähemmän häiriökäyttäytymistä, mikäli hänen perheessään on isä. Isän läsnäolo perheessä tutkitusti vähentää erityisesti poikien käytösongelmia sekä tyttöjen tunne-elämän ongelmia. Isän aktiivinen suhtautuminen omaan isyyteen ja siihen sitoutuminen vaikuttaa myönteisesti lasten kognitiiviseen kehitykseen. (Sinkkonen 2008, 68.)

Isän merkitys on erityisesti pojille merkittävää ja pojat ovat haavoittuneempia sille, jos isä ei ole läsnä. Pojat rakentavat maskuliinisuuttaan isän ja muiden miesten esimerkin myötä. Pienistä pojista tulee ehkä joskus isiä; siihen he tarvitsevat miehen mallia ja tukea. (Sinkkonen 1998, 36.) Hakala puhuu samaistumisesta, jossa poika tarvitsee malliksi isähahmon, jonka toimintoja ja sanomisia seurata. Kolmen ja neljän ikävuoden aikana lapsi ymmärtää oman sukupuolensa ja ryhtyy toteuttamaan sukupuolelle tyypillisiä asioita. (Hakala 2009, 44.)

Samoin kuin pojat myös tytötkin tarvitsevat rinnalleen isää. Monelle pienelle tytölle isä on sankari ja ihailun kohde. Siinä, missä tytär ihailee omaa isäänsä, myös isä ihailee varauksetta omaa tyttärtään. Sinkkonen herättelee itseä ajatukseen siitä, kuinka moni isä todella ymmärtää oman aseman ja arvokkuutensa oman tyttärensä kehityksessä. (Sinkkonen 2008, 67–68.)

2.3 Isyyden mallit

Isyyden mallit muovaantuvat ja elävät suhteessa äitiyteen liittyvistä ymmärryksistä. Mallit ovat usein yhteiskunnallisissa keskusteluissa syntyneitä ajattelutapoja. Ne eivät suoranaisesti määritä, kuinka isät tai äidit toimivat vaan ovat ratkaisuja avaavia ja tapoja toimia. Syntyneet mallit saattavat olla päällekkäisiä tai toista mallia kommentoivia. (Vuori 2004, 29–30.) Tässä opinnäytetyössä käsitellään isyyden malleja. Perinteisesti isyys jaetaan biologiseen, juridiseen, sosiaaliseen ja psykologiseen isyyteen. Perinteinen isyys puolestaan jaetaan ohenevaan ja vahvistuvaan isyyteen. (Huttunen 2001b, 153). Käsitteenä isyys on todella laaja. Se jakautuu varsin monenlaisiin käsitteisiin, riippuen siitä, millä tavalla isyyttä haluaa tarkastella.

2.3.1 Biologinen isyys

Biologinen isyys tarkoittaa, että mies on siittänyt lapsen, jolloin lapsi on saanut alkunsa miehen sukusoluista. Biologinen isyys on aina olemassa, vaikka lapsella ei olisikaan minkäänlaista suhdetta isäänsä. Vaikka lapsi ei koskaan edes tapaisi biologista isäänsä, saattaa isyydellä olla suurikin merkitys molemmille. Isälle saattaa olla merkityksellistä vain se, että hän tietää maailmassa olevan jonkun, joka jatkaa hänen geneejään, koska lapsen geneettisestä perimästä puolet on häneltä. Puolestaan lapselle perimällä on suuri merkitys lapsen elämässä, jolloin biologinen isä on mukana lapsen elämässä, vaikka lapsi ei hänestä mitään tietäisikään. (Huttunen 2001b, 58–59.)

Biologisella isyydellä on myös merkitystä juridisen isyyden kannalta, koska sen kautta perintöoikeus määrittyy. Nykyisin biologista isyyttä on kuitenkin alettu pohtimaan uudelleen esimerkiksi keinohedelmöityksen nimissä. Paljon onkin pohdittu, kuinka paljon oikeuksia ja velvollisuuksia sellaisilla biologisilla isillä on, jotka jäävät vain niiksi. (Huttunen 2001b, 59.)

Isyyden jäädessä pelkäsi siittämiseksi, tuskin syntyy myöhemmässäkään vaiheessa minkäänlaisia isän tunteita. Tästä syystä biologisessa isyydessä on alettu väheksyä isätermin käyttöä. Isä-sanana merkitys pidetään paljon suurempana kuin vain biologisena, jolloin termin voisi korvata siittäjä-sanalla. (Huttunen 2001b, 60.)

2.3.2 Juridinen isyys

Juridinen eli laillinen isyys tarkoittaa oikeutta sekä velvollisuutta lasta kohtaan lain edessä. Juridinen isyys on mahdollista silloin, kun avioliitossa oleva pariskunta saa lapsen, isyys tunnustetaan tai lapsi on adoptoitu. Isyyden tunnustamisen kautta tuleva juridinen isyys nostaa erikseen esiin kysymykset huoltajuus- ja elatusvelvollisuudesta. Avioliitossa ja adoptiossa ne tulevat puolestaan automaattisesti. Usein biologinen isä saa tai joutuu myös juridisen isän rooliin. (Huttunen 2001b, 60.) Uutta isyyslakia käsitellään tarkemmin luvussa 2.4.

2.3.3 Sosiaalinen isyys

Sosiaalinen isyys pitää sisällään lapsen kanssa asumisen, hoitamisen, huolenpidon ja ajan antamisen. Toisin sanoen se on arjen jakamista lapsen kanssa. Julkinen esiintyminen lapsen kanssa on myös sosiaalista isyyttä, jolloin muut pitävät miestä lapsen isänä, vaikka näin biologisesti ei olisikaan. Hyvin usein sosiaalinen isyys kulkee ”käsi kädessä” laillisen isyyden kanssa, eikä siksi niitä aina pidetä erillään olevina käsitteinä. Nykymaailmassa kuitenkin on paljon sosiaalisia isejä, jolloin käsitettä pidetään kuitenkin hyödyllisenä. (Huttunen 2001b, 62–63.)

Isän ollessa ainoastaan sosiaalinen, saatetaan kyseenalaistaa isänä oleminen kokonaan. Tällaisissa tapauksissa saattavat lapsetkin puhutella miestä erilaisilla nimityksillä käyttämättä laisinkaan isä-sanaa. Tärkeää on kuitenkin ymmärtää, että se mieshenkilö, joka antaa aikaansa lapselle, saattaa olla hyvinkin merkityksellinen lapsen elämässä. Merkityksellisyys nousee esiin varsinkin silloin, kun biologis-juridinen isä ei ole lapsen arjessa mukana. (Huttunen 2001b, 63.)

2.3.4 Psykologinen isyys

Psykologisella isyydellä tarkoitetaan tunteisiin ja kiintymykseen liittyvää puolta. Se määrittyy sen mukaan, ketä lapsi pitää isänään, keneen hän on kiintynyt, kenestä hän hakee turvaa ja kenellä on hänen elämäänsä ja kasvatukseensa arvovaltaa. Tällainen isyys on vaikeimmin saavutettavissa, mutta myös ymmärrettävissä. Psykologista isyyttä voitaisiin verrata kiintymyssuhteen muodostumiseen, koska se tuo mukanaan voimakkaita tunteita lasta kohtaan. (Huttunen 2001b, 64.)

Olellaisinta psykologisessa isyydessä on, että lapsi ja isä saavat molemmat iloa ja tyydytystä aidosti siitä, että saavat olla yhdessä. Lapsi usein saattaa tuntea turvallisuutta ja luottamusta, kun taas isä lapsen hänelle osoittamaa tarvitsemisen tunnetta. Psykologisessa isyydessä on aidosti havaittavissa isän rakkaus lasta kohtaan. Se tarkoittaa myös kiinnostusta lapsen maailmaa kohtaan siitä kyselemällä, keskustelemalla sekä lapsen kysymyksiin vastaamalla. (Huttunen 2001b, 64.)

Yleisen harhakuvan mukaan psykologinen isyys tulee sosiaalisen, biologisen ja juridisen isyyden kanssa automaattisesti, mutta näin ei useissa tapauksissa ole. Tämä saattaa kin olla usein hyvin arka kysymys isälle ja myös lapselle. Kuka isä ei haluaisi olla välittävä ja läsnä oleva psykologinen isä lapselleen. Sama pätee myös lapseen, koska kaikki lapset haluavat isän, jota pitää esikuvanaan tai joka on aidosti läsnä. (Huttunen 2001b, 64.)

Huttusen (2001b, 65) mukaan voidaan päätellä, että psykologinen isyys syntyy kuitenkin aivan itsestään silloin, kun isä on mukana lapsen varhaisessa hoidossa, jo heti hänen synnyttyään. Psykologiset kiintymyssuhdeteoriat tukevat myös tätä ajatusta, samalla tavalla kun ne tukevat psykologista äiteyttä, joka syntyy kuin äiti kantaa, synnyttää, imettää ja hoitaa lastaan varhaisessa vaiheessa. Vaikka jotkin tutkimukset eivät uskokaan psykologisen isyyden voivan olla samanlaista kuin äiteyden, on olemassa myös tukea sille näkökulmalle, että lapsi voi kiintyä läheisesti yhtäläillä kahteen ihmiseen. (Huttunen 2001b, 65).

2.3.5 Oheneva isyys

Nykyään keskustellaan ja nähdään paljon lapsen hoitoon ja kasvatukseen osallistuvia isejä, jolloin on monelle isälle yhä helpompaa olla vähemmän isä. Isyys voidaan jakaa ohenevaan ja vahvistuvaan isyyteen. Isyyden jakautuminen ei ole uutta ja yllättävää, vaan jakautuvaa isyyttä on esiintynyt tavallisessa ydinperheessä. Keskustelu ohenevasta ja vahvistuvasta isyydestä on kasvanut, sillä ydinperheiden lisäksi jakautumista tapahtuu myös yhä enemmän erilaisissa perhemuodoissa. Yleisempää ohenevan isyyden malli on niillä isillä, jotka asuvat erillään lapsistaan. Oheneva isyys on enemmänkin uusi isyyteen liittyvä ajattelutapa, jolla isyyttä voidaan tarkastella yhä laajemmin. (Huttunen 2001a, 13–16.)

Ohenevalla isyydellä tarkoitetaan sitä, että useammat lapset saavat viettää entistä vähemmän aikaa isänsä kanssa. Biologinen ja juridinen isyys ovat syy siihen, että lapset saattavat viettää vähemmän aikaa isiensä kanssa. Vastakohta ohenevalle isyydelle on vahvistuva isyys. (Huttunen 2001a, 13–16.)

Ohenevan isyyden rinnalla käytetään käsitettä siittäjä-isyys etenkin silloin, kun isä jää vain biologiseksi isäksi. Tällä tarkoitetaan sitä, että isä on ainoastaan sukusolujen luovuttaja tai isä ei ole tulevan lapsen käytettävissä. (Huttunen 2001b, 154.) Toinen ohenevan isyyden muoto on niukka isyys. Niukka isyys tarkoittaa, että isä on lapselleen isä biologisesti, sosiaalisesti ja psykologisesti. Aikomukset jäävät kuitenkin yritykseksi tai ajan myötä heikkenevät niin, ettei isyys ainakaan voi olla psykologista. (Huttunen 2001b, 158.)

2.3.6 Vahvistuva isyys

Vahvistuva ja voimistuva isyys ovat 1970-luvulla syntyneitä suuntauksia. Vahvistuva isyys tarkoittaa osallistuvaa isää, joka äidin ohella osallistuu yhä enemmän kotitöihin ja lapsen kasvattamiseen. (Huttunen 2001a, 16.) Suuntauksien syntymisen alussa vahvistuva isyys oli enemmänkin avustamista, koska miesten tiedot ja taidot eivät riittäneet isyyteen oma-aloitteisesti ja vastuullisesti. Tällöin isä oli enemmänkin riippuvainen äidin antamista ohjeista. Myöhemmässä vaiheessa on voitu puhua osallistuvasta isästä, sillä isät ovat toimineet omaehtoisemmin ja laaja-alaisemmin. Viime vuosina on alettu puhua myös hoivaavasta tai hoitavasta isästä, joka ei ole osallistuvaa isää tehokkaampi vaan hän on alusta alkaen ottanut erilaisen roolin perinteiseen isän malliin verrattuna. Hoivaava isä on lähestynyt äidin mallia lasten hoidossa ja kasvatuksessa. (Huttunen 2001b, 164.)

Osallistuvaa isää määriteltäessä voidaan apuna käyttää Lambin (1998) vanhemmuuteen sitoutumisen käsitettä. Vanhemmuuteen sitoutuminen voidaan jakaa hänen mukaansa kolmeen osaan, vuorovaikutukseen, läsnäoloon sekä vastuunottoon. Vuorovaikutuksella tarkoitetaan yhdessä olemista lapsen kanssa keskittyneesti, kuten pelaamalla tai leikkimällä yhdessä. Läsnäololla puolestaan tarkoitetaan sitä, että isä on läsnä ja lapsen saatavilla, mikäli lapsi häntä tarvitsee, vaikka isä ei varsinaisesti keskitykään lapsen.

Vastuunotolla tarkoitetaan puolestaan sitä, kuinka paljon isä käyttää aikaa lapsesta huolehtimiseen, kuten suunnittelee tai pohtii lapsen elämään liittyviä päätöksiä ja tekee päätöksiä niistä sekä kantaa niistä vastuunsa. (Huttunen 2001b, 168–169.)

Osallistuvan isän tunnistaa helposti siitä, että hän ottaa vastuuta lapsesta. Tällöin isä poikkeaa perinteisestä ja avustavasta isästä. Vaikka perinteinen isä ottaakin vastuuta lapsen asioista, kuten käytöksestä, saattaa hänelle jäädä täysin piiloon se, mitä lapsen tulee syödä tai minkälaisia vaatteita hänelle tulisi milloinkin päälle laittaa. Avustavalla isällä on puolestaan hieman tiedossa, mitä lapselle tulee syöttää ja millaiset vaatteet laittaa, mutta luultavasti joku on ne hänelle laittanut valmiiksi. (Huttunen 2001b, 169–170.)

Hoitava ja hoivaava isyys ovat osa uudenlaista isyyttä, joka on sivuuttanut ajatuksen, että äiti voisi vain hoitaa ja hoivata lapsia. Hoitava ja hoivaava isä voikin siis halutesaan oppia täyttämään lapsen tarpeita siinä missä äitikin. Hoitavan ja hoivaavan isyyden laajentuminen voisi edistää isien sekä lasten elämänlaatua, jos isät olisivat enemmän läsnä jokapäiväisissä hoitotilanteissa lasten ollessa vielä pieniä. Huttunen mainitsee, että näin isät eivät menettäisi jotakin arvokasta ja lapset eivät jäisi ilman isän hoivaa. (Huttunen 2001b, 171.) Esimerkiksi uusi isyyslaki ajaa isille parempaa mahdollisuutta osallistua ja ottaa vastuuta lapsestaan yhä aikaisemmin, jolloin hoivaavaa isyyttä syntyy.

2.4 Isyyslaki

Uusi isyyslaki astui voimaan vuoden 2016 alusta ja laki kumosi vuoden 1976 lain. Isyyslaki muuttaa isyyden tunnustamista helpommaksi silloin, kun kyseessä on niin sanottu selvä tapaus, esimerkiksi kun lapsen vanhemmat asuvat avoliitossa. Nykyisin isyys voidaan tunnustaa jo neuvolankäynnillä ennen kuin lapsi on syntynyt ja samalla voidaan sopia lapsen yhteishuollosta, mikäli vanhemmat asuvat samassa taloudessa. (Kuntainfo 2015, 1.)

Suurin syy lain muuttumiseen on nyky-yhteiskunnan muuttuvat perherakenteet. Sosiaali- ja terveysministeriö kertoo tiedotteessaan, että joka kolmas lapsi syntyy Suomessa avoliittoperheeseen. Näissä perheissä biologinen isä on avomies, jolloin hän haluaa myös usein tunnustaa lapsen isyyden. Lain uudistaminen nykyaikaistaa tunnustamista,

koska selvissä tapauksissa perheen ei tarvitse käydä erikseen lastenvalvojan luona tunnustamassa isyyttä. Toisin sanoen lain tarkoituksena on helpottaa prosessia kaikkien osapuolien kannalta. Tuleva isä saa tällöin jo raskausaikana vahvistusta omalle vanhemmuudelleen. Perheen vanhempien ollessa avioliitossa, isyysolettama säilyy edelleen. Isyys voidaan myös tunnustaa lastenvalvojan luona, mikäli vanhemmat niin haluavat. (Kuntainfo 2015, 1–2.)

Lapsen äidillä ei ole uuden lain myötä oikeutta vastustaa isän selvittämistä. Tämä edistää lapsen oikeutta molempiin vanhempiinsa. Isyyden selvittämisen keskeytyksen voi äidin sijasta tehdä lastenvalvoja tietyin laissa olevin perusten tai 15 vuotta täyttänyt lapsi. Neuvolassa ennen lapsen syntymää tehty tunnustus voidaan perua 30 päivän kuluessa lapsen syntymästä. (Kuntainfo 2015, 1–2.)

Isyys on uuden lain myötä mahdollista tunnustaa takautuvasti. Vanhassa laissa isyyden tunnustaminen rajattiin viiteen vuoteen, jonka jälkeen isyyden tunnustaminen ei ollut enää mahdollista. (Kuntainfo 2015, 3.) Uudella lailla oli tarvetta ja se pyrkii yhä paremmin vastaamaan nykyisiä arvoja. Laki turvaa nyt paremmin ja ajanmukaisemmin perheiden tarpeet.

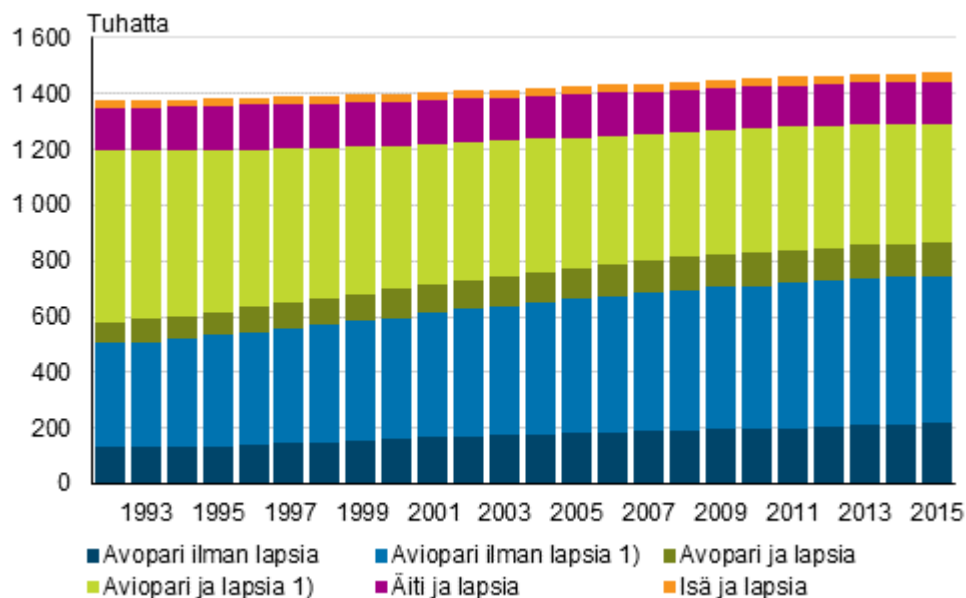
3 YDINPERHE

Ydinperheellä tarkoitetaan perhettä, johon kuuluu korkeintaan kaksi sukupolvea. Toisin sanoen ydinperhe koostuu avio- tai avoliitossa asuvista henkilöistä ja yhteisistä lapsista, jommankumman puolison naimattomista lapsista tai adoptiolapsista. (Vilén ym. 2010, 13.) Ydinperhe luokitellaan tyypilliseksi perhetyypiksi länsimaissa ja moni näkee sen olevan oikea perheen käsite (Vilén ym. 2006, 55). Ydinperheen ajatellaan muodostuvan heteroseksuaaliselle parisuhteelle ja näin ollen sen ajatellaan olevan paras perhemuoto lapsille (Nätkin 2003, 16).

Perhe käsitteenä kattaa laajan kirjon erilaisia suhdejärjestelmiä. Ydinperhe puolestaan on täsmällisempi käsite. Ydinperhe yhdistetään tunteita herättäviin sukupuolten ja sukupolvien välisiin suhteisiin. Ydinperheen käsite on muovautunut yhteiskunnassa sellaiseksi, että siitä tulee automaattisesti tietynlainen kuva perheestä. Uudenlaiset perhemuodot kuten sateenkaari-, ero- ja maahanmuuttajaperheet ovat muokanneet käsitystä

ydinperheestä. Perhetutkimuksen avulla on voitu laajentaa ihmisten käsityksiä perheiden moninaisuudesta eli siitä, että ydinperhe ei ole ainoa oikea malli ja ihanne. (Yesilova 2009, 17, 26.)

Vuoden 2015 lopussa Suomessa oli 1 475 000 perhettä. Kaikkien perheiden määrä on hieman kasvanut edellisestä vuodesta, mutta lapsiperheiden määrä on pienentynyt. Lapsiperheiden pienentymisen syynä on se, että perheissä on enemmän täysi-ikäistyviä lapsia kuin syntyviä lapsia. Lapsiperheitä oli 571 000 vuonna 2015. Lapsiperhe tarkoittaa perhettä, johon kuuluu vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi. Kuvassa 1 perheet tyypeittäin vuosilta 1992–2015. (Suomen virallinen tilasto 2016.)

KUVA 1. Perheet tyypeittäin 1992–2015 (Suomen virallinen tilasto 2016).

Vuonna 2015 avioparien perheitä oli 65 prosenttia ja niiden määrä on vähentynyt lähes 6000 perheellä. Yleisin perhemuoto oli avioparin perhe lapsiperheillä. Alaikäisiä lapsia lapsiperheissä oli yhteensä 1 053 000. Yksilapsisia perheitä oli 43 prosenttia, kaksilapsisia 39 prosenttia ja kolmelapsisia 13 prosenttia. (Suomen virallinen tilasto 2016.)

Suomessa ydinperhe on ollut oleellinen osa yhteiskuntaa. Jokaisella perheenjäsenellä oli ennen selkeä oma rooli perheessä. Nykyään roolit eivät ole enää niin tärkeitä, koska perheestä on niin paljon erilaisia vaihtoehtoisia malleja. Perhe on erilaisten perhesuhteiden kokonaisuus. Perheen perustamista pohditaan nykyään pitkään. Perheen perustamiseen liittyy pohdintoja oman yksityisyyden menettämisestä ja siitä, haluaako tulla

riippuvaiseksi muista perheenjäsenistä. Näistä ajatuksista huolimatta perheitä perustetaan, koska ihmiset kuitenkin tuntevat tarvitsevansa niitä. (Viertola 2008, 465–467.)

Nyky-yhteiskunnassa ei voida tarkasti rajata isän ja äidin rooleja. Isät eivät enää ole vain kodin ulkopuolisia isejä eivätkä äidit kodin sisäpuolisia äitejä. Tämä tarkoittaa sitä, että isät osallistuvat enemmän kodin ja lasten hoitoon. (Ylikännö 2009, 122.)

4 VANHEMMUUS

Vanhemmuus pitää sisällään isänä ja äitinä olemisen (Leinonen 2004, 177). Vanhemmuudesta on monta erilaista määritelmää. Vanhemmuutta voidaan määritellä lapsen ja aikuisen välisenä suhteena, mutta myös puolisojen välisenä parisuhteena. Psouni (2005, 19) määrittelee vanhemmuuden yhtäaikaiseksi kehittymiseksi lapsen kanssa. Tamminen (2004, 69) kuvaa vanhemmuutta lapsen ja aikuisen välisenä ihmissuhteena. Sihvola (1993, 51) määrittelee vanhemmuuden myös parisuhteeksi, jossa kaksi erilaista perhekulttuuria sovitetaan saman katon alle. Vanhemmuuden kehittämisellä on suuri merkitys lapsen kehitykselle sekä vanhempien hyvinvoinnille. Vanhempien käsitykset ja ajatukset ohjaavat vanhempia lapsen kohtelussa ja hoivassa. (Psouni 2005, 19.) Vanhemmuus on kuin kaksisuuntainen prosessi. Vanhemmuus on lapsen huolenpitoa ja hoivaamista sekä vanhemman muutoksia omassa persoonallisuudessa. Vanhemmuudessa ei ole kyse omien tai puolison suoritusten arvioinnista, vaan hetkessä elämisestä arjen keskellä. (Sinkkonen 2008, 13–15.)

Vastasyntynyt lapsi tulee maailmaan ilman valmista persoonallisuutta. Vanhempien avulla lapselle kehittyy oma minä ja omat säätelykeinot. Lapsi sisäistää vanhempiensa toiminnot osaksi itseään. Tärkeää on turvallinen ja rakastava ympäristö, jonka vanhemmat luovat läsnäolollaan. (Leinonen 2004, 177.)

4.1 Vanhemmuuden tehtävät

Vanhemmuuden tehtävät koostuvat erilaisista vaiheista riippuen siitä, minkä ikäinen ja missä kehitysvaiheessa lapsi on. Vanhemman tehtävänä on kasvattaa lastaan, mutta samanaikaisesti lapsen kasvu synnyttää vanhemmassa sisäisen kasvun eli mahdollisuuden

kypsyä ihmisenä. On normaalia, että vanhempi tuntee, ettei ole kypsä tai valmis toimimaan vanhempana, mutta oma vanhemmuus vahvistuu lapsen kasvaessa. Vanhemmuuteen kuuluu lapsen kanssa olemista, yhteistä toimimista, lapsen puolesta tekemistä ja lapseen reagoimista. (Tamminen 2004, 69, 73.) Vauvan kehitystehtävänä ovat itsesäätelyn ja vuorovaikutuksen edistäminen. Vanhemman tulee tässä vaiheessa olla läsnä, antaa tarpeeksi herkkyyttä ja olla vastavuoroinen vauvan tarpeille. (Leinonen 2004, 177–178.)

Vanhempien tehtävänä on valmistaa lapsia itsenäiseen elämään, silloin kun sen aika koittaa. Kaikkiin asioihin vanhemmatkaan eivät voi vaikuttaa, kun taas toisaalta tiettyihin asioihin vanhempien tulee pyrkiä vaikuttamaan. Asioita, joihin vanhempien tulee vaikuttaa, ovat perustarpeiden täyttäminen esimerkiksi lepo, ruokailut ja vaatetus. Vanhemman tulee pyrkiä parhaansa mukaan suojaamaan lapsiaan vaaroilta. Mitä pienempi lapsi, sitä isompi vastuu vanhemmalla lapsesta on. Sinkkonen ajattelee, että nykyistä enemmän tulisi kiinnittää huomiota edellä mainittuihin asioihin. (Sinkkonen 2008, 22–23.)

Joissain asioissa vanhemmat voivat yrittää tehdä parhaansa, esimerkiksi silloin, kun lapsi laulaa hienosti tai on kiinnostunut liikunnasta. Tällöin vanhempi voi ohjata lasta mieleisen harrastuksen pariin. Ohjaaminen harrastuksen pariin tuo lapselle kavereita, jotka pitävät samoista asioista. Vanhempien tulee myös ymmärtää, ettei lapselle vaikeisiin asioihin tule painostaa, vaan yrittää tukea ja kannustaa selviämään niistä. (Sinkkonen 2008, 23–24.) Tamminen (2004, 74) määrittää vanhemman tärkeimmäksi tehtäväksi vastavuoroisen kiintymyssuhteen muodostumisen. Kiintymyssuhdetta käsitellään tarkemmin luvussa 5.

Yllä mainittujen asioiden lisäksi on myös asioita, joihin vanhemmat eivät pysty paljoa vaikuttamaan. Esimerkiksi lapsen impulsiivisuus on saattanut periytyä, eivätkä vanhemmat tähän voi vaikuttaa. Lapsen olemukseen ja persoonaan liittyvät asiat ovat sellaisia, joihin vanhemmat eivät voi muuta kuin totutella. (Sinkkonen 2008, 24.)

4.2 Vanhemmuuden mallit

Nurminen ja Roos (1992) jakavat vanhemmuuden kolmeen ambivalenssiin, joita ovat vanhemmuuden symmetrinen malli, perinteinen malli ja hylkääminen. Vanhemmuuden

symmetrinen malli tarkoittaa omilta vanhemmilta perittyä mallia, joka on hylätty ja uusi malli luodaan yhdessä puolison kanssa. Perinteisellä mallilla tarkoitetaan mallia, joka on peritty omilta vanhemmilta ja se on sisäistetty ja otettu käyttöön. Vanhemmuuden hylkääminen on elämää ilman lapsia. (Kauhanen 1998, 21–22.)

Henkisesti vanhemmuus on yksi monimuotoisin psykologinen prosessi ihmisen elämässä. Tähän prosessiin kuuluu sisällyttää ajatteluun omat ihmissuhdekokemuksensa, lapsuudenkokemuksensa sekä saatu vanhemmuuden malli. (Tamminen 2004, 70.) Vanhemmuuden kokemuksia löytyy jokaiselta ihmiseltä. Jotkin kokemukset ovat tiedostamattomia ja toiset tietoisia. Näihin kokemuksiin kietoutuvat vanhemmuus, perinteet, kulttuuri, historia, elämäntavat ja arvot. Aikaisemmat kokemukset ovat henkilökohtaista perimätietoa. Tiedot ja taidot omasta vanhemmuudesta ovat monimuotoisia, mistä ihminen joutuu keskustelemaan perustaessaan perhettä toisen ihmisen kanssa. Oman suvun ja perheen historia vaikuttaa siihen, miten omaa vanhemmuuttaan rakentaa. (Schmitt 2002, 307–308.)

4.3 Vanhempi-lapsisuhde

Tässä opinnäytetyössä vanhempi-lapsisuhteella tarkoitetaan isä-lapsisuhdetta. Vanhempi-lapsisuhde kehittyy, kun isä osallistuu lapsen hoitoon, jolloin isä on todennäköisesti myös mukana lapsen elämässä ja kasvatuksessa myöhemminkin (Kauhanen 1998, 22). Vanhemman tietoisuus omista tunteista ja tarpeista mahdollistaa sen, että aikuisen on helpompi tulla toimeen lastensa kanssa. Hyvä vanhempi-lapsisuhde syntyy, kun perheessä on riittävästi läsnä-olevaa vanhemmuutta. Tällaisessa perheessä huomataan, nähdään, puhutaan, tunnetaan, luotetaan ja osoitetaan läheisyyttä. Silloin, kun nämä asiat ovat kunnossa, siirtyvät ne myös lasten käyttäytymiseen. (Kristeri 2002, 24–25.)

Vanhemman ja lapsen välinen suhde on yksilöllinen ihmissuhde. Tämän takia tutkimustiedosta saadut yleistiedot joko sopivat tai eivät sovi vanhempi-lapsisuhteeseen. (Sinkkonen 2002, 291.) Vanhempi-lapsisuhde kestää koko eliniän, eikä tästä suhteesta pysty sanoutumaan irti. Suhteen ollessa hyvä toimii se hyvänä perustana myöhemmille suhteille. (Schmitt 2002, 316.) Yhteisiä vanhempi-lapsisuhteen vahvistajia ja lapsen kehitystä tukevia toimintoja ovat leikkiminen, pelailu, lukeminen, satujen ja lorujen kertominen sekä lapsen kanssa jutteleminen (Lyytinen & Lyytinen 2002, 116). Luvuissa 5 ja 6 käsitellään tarkemmin isän ja lapsen välistä vuorovaikutusta ja yhdessäoloa. Niiden

perusteella voidaan päätellä, että lapsen ja isän vuorovaikutuksella ja yhdessäololla luodaan yhä vankempaa pohjaa vanhempi-lapsisuhteelle.

5 VUOROVAIKUTUS

Isän ja lapsen välisen vuorovaikutuksen edellytyksenä on, että lapsi otetaan vakavasti. Vakavasti ottaminen tarkoittaa, että tunteet, ajatukset ja tarvitsevuus huomioidaan ja ne kohdataan oikealla tavalla. Lapsen tunteet ja ajatukset tulee nähdä arvokkaina, vaikka näkemys eroja lapsen ja vanhemman välillä olisikin. Hyvään vuorovaikutukseen kuuluu myös toisen kohtaaminen. (Mattila 2010, 42.)

Myönteinen vuorovaikutussuhde tukee lasta ja hänen kehitystään. Vanhempi ja lapsi vuorovaikuttavat arkisissa tilanteissa, jolloin tunteita ja tietoa ilmaistaan. Pienten lasten kohdalla tämä tarkoittaa arkisissa hoivatilanteissa esimerkiksi vaipan vaihtoa ja pukeamista. Myöhemmässä vaiheessa hoivan lisäksi mukaan tulevat ohjaus, kasvatus ja opetus. Vanhempi antaa lapselleen virikkeitä, pitää huolen turvallisuudesta, antaa mahdollisuuden oppia uusia taitoja sekä ohjaa toimimaan perheen ja koko yhteisön yhteisiä sääntöjä noudattaen. Varsinkin varhaisessa vuorovaikutuksessa vanhemman osuus tilanteiden säätelyssä on merkittävämpi kuin lapsen, mutta lapsi vaikuttaa myös vanhempaansa ja hänen käytökseensä. (Laakso 2013, 60–61.)

5.1 Varhainen vuorovaikutus

Lapsen vuorovaikutus on kahdenkeskistä ja se laajenee lapsen kehittyessä. Yhteinen mukava tekeminen, läheisyys ja läsnäolo vaikuttavat lapsen vuorovaikutukselliseen kehitykseen. (Ahlström 2005, 108.) Monet tutkimukset osoittavat, että vauvat tarvitsevat sosiaalista kanssakäymistä, jotta he kehittyvät. Vanhemmat voivat vaikuttaa mielen kehitykseen ja varhaiseen vuorovaikutukseen esimerkiksi koskettamalla, puhumalla ja leikkimällä. (Parke 1996, 157.)

Alle kolmen vuoden ikäiselle lapselle voi olla pysyvää haittaa siitä, jos sosiaaliset suhteet estetään. Mikäli lapsi ei saa osakseen rakkautta, orbitofrontaalinen aivokuori ei kehity. Tämä voi tarkoittaa sitä, ettei lapsi omaksu sosiaalisia kykyjä myöhemmässäkään vaiheessa. Lapsi ei kykene kehittämään itse aivokuorta, vaan tarvitsee siihen suhteen

toisiin ihmisiin. Näin ollen voidaankin sanoa, että ainutlaatuiset vuorovaikutuskokemukset muokkaavat jokaiselle lapselle omanlaisensa aivot. (Oyama 2007, 51–52.)

5.1.1 Isän ja lapsen vuorovaikutus

Silloin, kun lapsi on rauhallisessa ja tasaisessa kasvun vaiheessa saattaa isästä tuntua, että lapsen kohtaaminen on vaivatonta. Lasta on helppo lähestyä, koska hän on onnellinen ja iloinen. Kuitenkin vaikeita tunteita kohdattaessa lapsen kohtaaminen on myös hyvin tärkeää. Kun lapsi kohdataan hyvin, sallitaan hänen tunteidensa olemassa olo. Vanhemman tehtävänä onkin ohjata lasta elämään ja kohtaamaan kielteisiä ja myönteisiä tunteitaan. Vanhemmalla on vastuu olla aidosti kiinnostunut lapsen asioista. Lasta tulee rohkaista kertomaan itsestään sekä iloistaan ja suruistaan. Vanhemman ja lapsen tulee saada olla oma itsensä. (Mattila 2010, 42–43.)

Lapsen kasvaessa isän ja lapsen välinen vuorovaikutus muuttuu ja saa uusia muotoja. Hyvin pienen ja leikki-ikäisen lapsen kanssa vuorovaikutus on tekemistä ja yhdessä olemista. Tässä vuorovaikutuksen vaiheessa lapsi haluaa isältään palautetta etevyydestään, innostuksestaan sekä seurallisuudestaan. Vanhempi voi antaa tällaista palautetta – esimerkiksi äänenpainojen ja katsekontaktin avulla – lapselle, jonka puheen ymmärtäminen ei ole vielä kehittynyt. Lapsen omanarvontunnon kehittymiseksi vanhemman tulee kannustaa puheellaan ja katseellaan. Isä ilmaisee halullaan leikkiä ja puuhata lapsen kanssa, että lapsen kanssa on mukavaa. (Mattila 2010, 44.)

Vuorovaikutus laajenee puheen tasolle lapsen kasvaessa, vaikka tekeminenkään ei lopu. Lapsi saa iloa siitä, kun isä kertoo rakastavansa häntä sellaisena kuin hän on. Tämä saattaa olla isälle itsestäänselvyys, mutta erittäin tärkeää lapselle. Lapsen kasvu kestää kaksikymmentä vuotta, jonka aikana isäkin muuttuu erilaisten elämänvaiheiden myötä. Lapsi aistii isän elämän huolet ja saattaa olla huolissaan sekä hämmentynyt, jos isä ei kerro asioistaan. Lapsen olo usein helpottuu, kun isä avoimesti kertoo, mikä mieltä painaa. Lapselle tulisi kertoa, ettei hänen tarvitse kantaa huolta aikuisten asioista. (Mattila 2010, 44–45.)

5.1.2 Merkitys kiintymyssuhteelle

Mäkelän (2003) mukaan turvallista kiintymyssuhdetta tukevat iloiset yhteiset kokemukset, tunteiden yhteensovittaminen sekä jaetut tarkkaavuuden hetket. Hautamäki (2001) kertoo, että hyvässä vuorovaikutuksessa lapsen ja vanhemman välille muodostuu vaihteittain turvallinen kiintymyssuhde. Kiintymykseen kiteytyy iloa toisen olemassaolosta, halimista, sylissä pitämistä, taputtamista ja yhdessä kulkemista. Mäkelä (2003) mainitsee, että turvallisen kiintymyssuhteen ansiosta lapsi uskaltaa tutkia ympäristöään. Uskallus tutkia on sisäisen työskentelymallin ansiota. Sisäisessä työskentelymallissa lapsi tuntee itsensä rakastetuksi ja huolenpidon arvoiseksi. Tällä tavoin lapselle muodostuu myönteinen käsitys muista ja hän uskaltaa luottaa aikuiseen. Sisäinen malli auttaa lasta ymmärtämään, mitä ihmissuhteissa tapahtuu sekä muiden suhtautumista häneen. (Korhonen & Holopainen 2015, 28.)

Sisäisten työskentelymallien kehittyminen ei yksinään tapahdu kielellisessä vuorovaikutuksessa. Kielellisen vuorovaikutuksen lisäksi tarvitaan sanatonta vuorovaikutusta sekä jaettua iloa. Nämä mahdollistavat sen, että lapsi saa kokemusta vuorovaikutuksesta ja siitä millaisena muut hänet näkevät sekä miten hänen tunteisiinsa reagoidaan. (Korhonen & Holopainen 2015, 29.)

6 YHDESSÄOLO

Yhdessäolo ja lapsen kanssa toimiminen on mielenkiintoista silloin, kun vanhempi voi luoda olemisen tavat yhdessä lapsen kanssa. Lapsen kanssa aikaa viettävästä vanhemmasta tai vanhemmista tulee oman lapsensa asiantuntijoita. Yhdessä vietetyn ajan laadukkuus ei pelkästään riitä, vaan lapsen kanssa on oltava yhdessä, elää ja viettää aikaa mahdollisimman paljon. (Rusanen 2011, 173.) Yhdessäoloon liittyvä läheisyys on uuteen isyyteen kytkeytyvä ominaisuus. Isät mieltävät läheisyyden hyvin merkittäväksi isä-lapsisuhteelleen. (Jämsä 2010, 33.) Lapselle rakkauden mittayksikkönä toimii yhdessäolo. Läsnaolollaan ja yhdessä olemisella vanhemmat kasvattavat lapsiaan. Aikuisen tekee arjessaan päivittäisiä valintoja siitä, viettääkö aikansa lapsen kanssa vai omissa menoissaan. Valinnoilla on suuri merkitys lapselle ja kiintymykselle. (Tamminen 2004, 75–76.)

6.1 Isän ja lapsen yhdessäolo

Paquetten (2004) mukaan isän ja lapsen yhdessäolo on erilaista kuin äidin ja lapsen. Isät useimmin toteuttavat yhdessä vietettyä aikaa lasten kanssa leikkimällä ja näin ollen ovat enemmän fyysisesti mukana. Tällä tavoin lapsi oppii, kokeilee rajojaan sekä ottaa riskejä. Isän ja lapsen yhdessäolo pitää sisällään 15 erilaista kategoriaa, joita ovat esimerkiksi yhteinen tekeminen, opetus ja yhteisen toiminnan suunnittelu. Connerin (1997) tulkinnan mukaan isän ja lapsen yhdessäolo ja vuorovaikutus ovat enemmänkin tehtävääorientoitunutta. (Halme 2009, 30.)

Mikäli perheessä on pieniä lapsia, isät viettävät arkena lasten kanssa noin yhden tunnin. Lapsen tullessa kouluikään ajankäyttö vähenee. Isän ollessa korkeasti koulutettu hän viettää vähemmän aikaa lastensa kanssa kuin vähemmän koulutetut isät. (Inkinen & Poikkimäki 2010, 36.) Elämän kiireet saattavat myös helposti viedä aikuisten ajan ja ajatukset, jolloin lapsen kanssa oleminen voi olla haastavaa. Vanhemman voi olla vaikeaa väsyneenä keskittyä muidenkin asioiden rinnalla lapseen. Ajatusten suuntaaminen yhdessä tekemiseen auttaa isää siirtymään yhdessäoloon ja aitoon läsnäoloon lapsen kanssa. (Mattila 2010, 43.) Lasten kanssa tulisi tehdä asioita vielä nuorena ja aikuiseknakin. Näin molemmat voisivat kokea vuorovaikutuksen ja kunnioituksen todelliseksi toisiaan kohtaan. (Miettinen 2010, 117.)

6.2 Yhdessäolon teoreettiset kohdat

Halme (2009, 30–31) jakaa isän ja leikki-ikäisen lapsen yhdessäolon teoreettisesti viiteen kohtaan. Nämä viisi kohtaa ovat isän ja lapsen yhdessäolon määrä, yhteinen toiminta lapsen kanssa, isän asennoituminen lapseen ja yhdessäoloon, potentiaalinen yhdessäolo ja yhdessäoloon liittyvät päivittäiset ristiriitatilanteet (Halme 2009, 31).

Yhdessäolon määrällä kuvataan olevan merkitystä positiivisesti isän itseluottamukseen ja kykyyn tukea lasta tunnetasolla. Arkisin yhdessä olo on erilaisempaa kuin viikonloppuisin. Tutkimukset ovat myös osoittaneet, että viikonloppuisin yhdessä oloa on yleisesti enemmän ja se on monipuolisempaa. Viikonloppuisin yhteiseen aikaan kuuluu yhteistä ruokailua, lapsen hoitamista ja isän toimimista lapsen ”kaverina”. On tärkeää ja perusteltua seurata yhteisen ajan käyttöä arkena ja viikonloppuna, sillä ne eroavat paljon toisistaan. (Halme 2009, 31.)

Yhteinen toiminta lapsen kanssa on isän ja lapsen yhteistä tekemistä ja kasvattajana olemista. Ominaista yhdessäololle ovat vuorovaikutus ja fyysinen toiminta. Yhdessäoloa ovat esimerkiksi ulkoilu, yhteiset harrastukset ja pukeutuminen. Kasvattajana toimimista ovat esimerkiksi rajojen asettaminen, läheisyyden osoitus ja keskustelu. Isän asennoitumista ja yhdessäoloa tutkittaessa keskitytään siihen kuinka paljon isät käyttävät aikaa vanhemmuuteen liittyviin tehtäviin äiteihin verrattuna tai eroavaisuuksiin äitien ja isien asenteiden ja vanhemmuuden tapojen suhteen. Halme mainitsee, että olisi syytä tutkia isien merkitystä yhdessäololle ja millaisia vaikutuksia sillä on isän elämään. (Halme 2009, 32.)

Potentiaalisella yhdessäololla kuvataan tilannetta, jossa isä on lapsen käytettävissä, mutta ei ole kuitenkaan fyysisesti läsnä lapsen kanssa. Tämä tilanne antaa lapselle mahdollisuuden käyttää isän hoivaa ja huomiota. Yhdessäoloon liittyvät päivittäiset ristiriitatilanteet ovat leikki-ikäisen lapsen kehitykselle tyypillistä. Tällaisia tilanteita ovat muun muassa oman tahdon näyttäminen ja rajojen koetteleminen. Ristiriitatilanteet aiheuttavat isässä tunnereaktioita sekä isän ja lapsen välillä riitelyä. (Halme 2009, 32–33.)

7 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Isien ja lasten yhteistä aikaa ja vuorovaikutusta on tutkittu jonkin verran. Pääosin kuitenkin tutkimukset ovat pohjautuneet äidin ja lapsen väliseen suhteeseen. Suomessa isyyttä ovat erityisesti tutkineet isätutkija Jouko Huttunen sekä lastenpsykiatrian erikoislääkäri Jari Sinkkonen. Vaikka asiaa onkin tutkittu, on tärkeää tuoda asiaa yhä enemmän näkyviin. Opinnäytetyömme keskittyy erityisesti varhaiskasvatusikäisiin lapsiin ja ydinperheiden iseihin. Koemme, ettei ydinperheen isien ja lasten yhdessäoloa ole tutkittu tarpeeksi. Halme (2009, 25) mainitseekin, että keskustelua isyydestä ja vanhemmuudesta tulisi käydä monipuolisesti erilaisista lähtökohdista ja pohtia juuri sitä, miten yhdessäolo eri perherakenteissa toteutuu.

Niina Halme (2009) on tutkinut erityisesti isän ja leikki-ikäisen lapsen yhdessäoloa rakenneyhtälömallin avulla. Rakenneyhtälömalli kehitettiin arvioimaan isän ja lapsen yh-

dessäoloa. Väitöskirjassaan Halme lisäksi selvitti isien vanhemmuuteen liittyvää stressiä ja parisuhteen tyytyväisyyttä. Näiden tekijöiden avulla arvioitiin miten ne vaikuttavat yhdessäoloon. Tutkimus toteutettiin kahdessa vaiheessa. Ensin kehitettiin yhdessäoloa arvioiva mittari ja arvioitiin yhdessäoloa eri perherakenteissa. Toisessa vaiheessa arvioitiin stressin, parisuhteen ja taustatekijöiden yhteyttä yhdessäoloon. Tuloksista selvisi, että isän ja leikki-ikäisen lapsen yhdessäolo on varsin fyysistä tekemistä. Isät kuvasivat yhdessäoloa luonnolliseksi ja tärkeäksi osaksi arkielämää. Erilaiset perherakenteet vaikuttivat isän ja lapsen yhdessäoloon.

Veera Kuusisto ja Tanja Niemelä (2005) ovat tehneet pro gradu -tutkielman isän ja lapsen yhteisestä arjesta. Tutkimus keskittyi kouluikäisiin lapsiin ja ydinperheen iseihin. Tutkimuksessa tarkasteltiin isän ja lapsen näkökulmaa. Isän näkökulmassa keskityttiin yhteiseen ajankäyttöön, arkeen osallistumiseen ja siitä vastuunottamiseen, tehtävän jakoon perheessä vanhempien kesken sekä merkityksellisiin asioihin lapsen ja isän välisessä suhteessa. Lapset saivat tutkimuksessa kuvata isää, isän kanssa olemista ja perheen tehtävienjakoa. Tulokset osoittivat, että isät osallistuvat perheestä huolehtimiseen taloudellisesti sekä oleskelivat ja keskustelivat lasten kanssa. Lapsien kertomuksissa ilmeni monenlaisia erilaisia tekemisiä isän kanssa. Lapset olivat tyytyväisiä yhdessä vietetyn ajan määrään. Luottamus, rakkaus, turvallisuus ja yhdessäolo kiteytyivät merkityksellisiksi asioiksi isä-lapsisuhteelle.

Isän tärkeyttä ja leikkiä ovat tutkineet artikkelissaan Kimberly Renk ym. (2010). Kirjallisuuskatsaus osoitti, että isät voivat vaikuttaa lastensa kehitykseen leikin kautta. Vapaaleikki voi kasvattaa lapsen kognitiivista ja sosiaalista kehitystä, isällä voi olla tällöin tärkeä mahdollisuus osallistua leikkiin ja vaikuttaa sitä kautta lapsen kehitykseen. Isät myös viettävät aikaa lastensa kanssa enemmän leikkien ja puuhastelemalla, jolloin he myös vuorovaikuttavat. Lisäksi tutkimuksessa keskityttiin yhdessäolon määrään ja siihen mitä isät ja lapset yhdessä tekevät. Määrällisesti isät viettivät vähemmän aikaa lastensa kanssa kuin äidit, mutta tavat jolla vanhemmat vuorovaikuttivat lasten kanssa olivat erilaiset.

Elina van den Arend ja Jenni Liukkonen (2009) ovat tehneet opinnäytetyön isyydestä ja varhaisesta vuorovaikutuksesta. Opinnäytetyö kohdistui 0–3-vuotiaiden lasten isien näkökulmiin ja tukemiseen. Tulokset osoittivat, että isät osallistuvat lasten hoitoon ja

kasvatukseen ja pitävät varhaista vuorovaikutusta tärkeänä lapsen kehityksen edistäjänä.

8 TUTKIMUSTEHTÄVÄN RAJAUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tehtävänä on tutkia isien ja lasten yhteistä aikaa ja vuorovaikutusta. Tutkimuksen pääroolissa on isien näkökulma aiheesta. Työn tarkoituksena on saada isien ääni kuuluviin sekä kasvattaa omaa ammatillista tietämystä isä-lapsisuhteesta. Opinnäytetyön avulla toivotaan, että tutkittavat isät heräävät ajattelemaan yhdessä olon merkitystä lapsen kehitykselle. Opinnäytetyön työelämäkumppani ja muut sen lukijat toivottavasti saavat siitä myös uutta omaan työhönsä ja arkeensa.

Tutkimuksella vastataan kysymykseen miten isät kokevat yhteisen ajan ja vuorovaikutuksen lasten kanssa?

Pääkysymystä tarkettavia alakysymyksiä ovat:

1. Miten isät kokevat vuorovaikutuksen lastensa kanssa?
2. Millaista on isän ja lapsen yhteinen aika?
3. Millainen on isän rooli vanhempana?

9 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena, jonka nähtiin soveltuvan parhaiten työlle sen monipuolisuuden vuoksi. Kvalitatiivinen tutkimus auttaa ymmärtämään kokonaisvaltaisesti ominaisuuksia ja merkityksiä (Koppa 2015). Lisäksi opinnäytetyössä oli määrällisen tutkimuksen piirteitä. Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus antaa tietoa mitattavien välisistä suhteista ja eroista (Vilkkä 2007, 14). Määrällisen tutkimuksen piirteet näkyvät työssä kyselylomakkeen strukturoiduissa eli suljetuissa kysymyksissä, lisäksi tuloksia esitettäessä on tueksi laitettu kuvioita ja numeerisia tietoja tuloksista.

Laadullisessa tutkimuksessa tyypillistä on huomioida tutkittavien näkökulma, merkitys sekä näkemykset. Lisäksi tyypillinen piirre on tutkittavan asian kokonaisvaltainen ymmärtäminen. (Kananen 2014a, 18.) Opinnäytetyö sopii kvalitatiivisesti tarkasteltavaksi

isien kokemusten ja näkemysten vuoksi. Tutkimusmuoto valittiin kvalitatiiviseksi, koska haluttiin saada nimenomaan isien omia kokemuksia enemmän esille. Kysely päätettiin toteuttaa verkkokyselynä, koska näin pystyttiin saamaan kokonaisvaltaisemmin tietoa itseiltä. Työn laadullisuutta tuki myös se, että vastanneet koostuivat tietyn päiväkodin isien joukosta. Laadullinen tutkimus tarkastelee vain tiettyä joukkoa tutkittavia (Kananen 2014a, 17).

Opinnäytetyö toteutettiin eri vaiheissa ja työskentely käynnistyi syksyllä 2015. Syksyn alussa otettiin yhteyttä Mikkelin kaupungissa sijaitsevaan yksityiseen päiväkotiin. Aiheen ja työelämäkumppanin varmistuttua opinnäytetyön toteutus alkoi. Työ eteni odotettua nopeammin, jolloin työ valmistui aikaisemmin alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen. Kuviossa 1 on nähtävillä opinnäytetyön prosessin eteneminen vaiheittain.

KUVIO 1. Opinnäytetyön eteneminen vaiheittain

Opinnäytetyön aineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella (Liite 5) ja apuna käytettiin Webropol-ohjelmaa. Kyselytutkimuksen perusteena on saada tietyltä joukolta vastauksia samoihin kysymyksiin. Kyselylomakkeen sisällön rajauksiin vaikuttavat asiat mitä halutaan saada selville. Kyselylomakkeella saatuja tuloksia voidaan analysoida määrällisesti sekä laadullisesti. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2007.) Saatuja vastauksia analysoitiin laadulliselle tutkimukselle tyypillisesti teemoittelun ja tyypittelyn avulla. Teemoittelu on aineiston pilkkomista erilaisten aiheiden mukaan, kun taas tyypittely on eri teemojen sisältä yhteisten asioiden etsintää. (Laadullisen tutkimuksen analyysi ja tulkinta 2016.)

10 KVALITATIIVINEN TUTKIMUS

Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena, jossa on määrällisen tutkimuksen piirteitä. Molempia tutkimusmenetelmiä voidaan yhdistellä ja ne täydentävät toisiaan, mutta yleensä työn pääpaino on yhdessä menetelmässä (Vilpas 2016, 1). Aihe soveltuu kvalitatiivisesti tarkasteltavaksi, koska sen avulla isien ajattelua pystyttiin tuomaan parhaiten esiin. Kvalitatiivinen tutkimus eli laadullinen tutkimus on tosielämän kuvailua tutkimuksen keinoin. Laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä nähdä todellisuus moninaisena. Huomioon tulee kuitenkin ottaa se, ettei todellisuutta voi muokata oman mielensä mukaan. Lähtökohtana on kokonaisvaltainen tutkiminen. (Hirsjärvi ym. 2009, 161.)

Laadullinen tutkimus ei yleistä vaan sen selitykset pätevät ainoastaan niihin asioihin, mistä selitys on todettu. Se vastaa kysymykseen, mistä tutkittavassa ilmiössä on kyse ja se tuottaa selityksensä käytännön kautta. Silloin, kun on mahdollista saada vastauksia edellä mainittuun kysymykseen, voidaan ilmiötä laadullisessa tutkimuksessa ymmärtää. Kvalitatiivinen tutkimus on tutkimusmuotona soveltuva esimerkiksi silloin, kun tutkitaan käyttäytymisen malleja, prosesseja tai ajattelua. (Kananen 2014b, 56, 61.)

Tutkijan tulee pystyä pitämään kiinni arvolähtökohdistaan, koska ne muovaavat sen, miten tutkittavaa ymmärretään. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa objektiivisuutta ei pystytä täysin saavuttamaan, koska tutkija ja tieto kietoutuvat toisiinsa. Kvalitatiivisella tutkimuksella tuloksista saadaan ehdollisia selityksiä, jotka rajoittuvat tiettyyn aikaan ja paikkaan. Laadullinen tutkimus antaa tutkijalle enemmän tosiasioita kuin todistaa jo vallitsevia väittämiä. (Hirsjärvi ym. 2009, 161.) Tässä opinnäytetyössä ehdollisia selityksiä saadaan tietyltä joukolta isejä tietystä päiväkodista, koska opinnäytetyössä on mukana yksi päiväkotit. Päiväkodin isät myös edustavat suurimmilta osin ydinperheiden isejä, jolloin tutkimuksen tulokset kohdentuvat yhä enemmän tiettyyn ryhmään.

Laadullisia tutkimuksia toteutetaan nykyään paljon internetin välityksellä. Kvalitatiivinen tutkimus voi verkossa kohdistua verkko-ilmiöiden tutkimiseen tai fyysisen maailman ilmiöiden tutkimiseen. Fyysisen maailman ilmiöitä tutkittaessa, verkko on vain väline, jonka avulla kysely toteutetaan samalla tavalla kuin posti tai puhelinkyselytkin. (Kananen 2015, 181–182.)

10.1 Aineistonkeruumenetelmä

Metodi eli menetelmä on moniselitteinen käsite. Se on tapa, jolla tavoitellaan ja etsitään tarvittavia tietoja sekä vastauksia. Tavoitteena on myös pyrkiä ratkaisemaan käytännön ongelma. Menetelmän valinnassa tulee ottaa huomioon se, että mikä menetelmä sopii ongelman ratkaisemiseen. Yleisempiä käytettäviä menetelmiä ovat haastattelut, kyselylomakkeet ja havainnoin monenlaiset muodot. (Hirsjärvi ym. 2009, 183–185.)

Aineistonkeruumenetelmänä opinnäytetyössä käytettiin kyselylomaketta verkossa. Aineistonkeruumenetelmäksi sopii kyselylomake silloin, kun halutaan tietää, mitä ihmiset tekevät yksityiselämässään sekä mitä he tuntevat ja kokevat. Menetelmää valittaessa on myös tärkeää muistaa eettiset asiat. Menetelmäksi ei voi valita myöskään sellaista tapaa, mikä loukkaa tutkittavia. (Hirsjärvi ym. 2009, 185–186.) Kyselytutkimus mahdollistaa laajan tutkimusaineiston. Sen avulla kyselyyn voidaan ottaa monia henkilöitä ja voidaan myös kysyä useita asioita. Kyselytutkimusta pidetään tehokkaan menetelmänä, koska se säästää aikaa ja se on helppo analysoida tietokoneen avulla. (Hirsjärvi ym. 2009, 195.)

10.1.1 Kyselytutkimus

Kyselytutkimuksen avulla voidaan tarkastella tietoa esimerkiksi ihmisten toiminnasta, mielipiteistä, asenteista sekä arvoista. Tällaiset tutkimuksen kohteet ovat moniulotteisuutensa lisäksi myös monimutkaisia. Tutkija esittää vastaajalle kysymyksensä kyselylomakkeen avulla, jolloin lomake on mittausväline, jonka sovellusalue on hyvin laaja. (Vehkalahti 2014, 11.)

Saatekirjeellä on iso merkitys kyselytutkimuksen kannalta. Sen avulla vastaaja saa tietoonsa tutkimukseen liittyviä perustietoja, kuten ketkä tutkimusta tekevät, miten vastaajat on valikoitu ja mihin tuloksia tullaan käyttämään. Saatekirjeen avulla saattaa vastaajalle jo syntyä päätös kyselyyn vastaamisesta. Tällöin ei olekaan merkitystä, sillä kuinka hyvä kyselylomake itsessään on, koska jos saatekirje on tehty huonosti, saattaa osallistuja hylätä idean vastaamisesta jo ennen lomakkeeseen tutustumista. Hyvin laaditulla saatekirjeellä voidaan näin saada vastaajat kiinnostumaan ja näin ollen myös vastaamaan. (Vehkalahti 2014, 47–48.) Opinnäytetyössä iseille toimitettiin saatekirje

(liite 4). Saatekirjeen lisäksi isejä informoitiin päiväkodin ilmoitustauluille tehdyillä julisteilla (liite 3). Koko opinnäytetyön prosessin aikana pyrittiin pitämään isät tietoisina tulevasta. Lisäksi päiväkotioimalta osaltaan valmisteli isejä opinnäytetyön prosessiin keräämällä sähköpostiosoitteita. Päiväkodin työntekijöihin pyrimme olemaan yhteydessä mahdollisimman paljon ja kysyimme paljon heidän mielipiteitään tehtäviin ratkaisuihin.

Verkkolomake on yleinen tapa toteuttaa kysely ja sen hyvät puolet liittyvät vastausten helppoon säilyttämiseen. Toisaalta on myös mahdollista, että verkkokysely ei tavoitakaan kaikkia, koska vastaajat voivat valikoitua sen mukaan onko käytössä tietokonetta tai internet-yhteyttä. Myöskään kaikki eivät koe verkossa vastaamista itselle luontaiseksi, joka saattaa vaikuttaa vastaajamääriin. (Vehkalahti 2014, 48.)

10.1.2 Kyselylomake

Opinnäytetyössä kohdejoukkona olivat yhden yksityisen päiväkodin isät Mikkelissä. Yhteensä isejä päiväkodissa oli 27 ja tavoitteena oli saada kaikilta iseilta vastaus. Kyselylomakkeella pyritään saamaan vastaus esitettyihin tutkimuskysymyksiin. Kyselylomake on yksi perinteisimpiä tapoja toteuttaa tutkimus. Suoritettavan kyselyn muoto voi vaihdella sen mukaan, mikä on kohderyhmä tai tarkoitus. (Valli 2015, 84.)

Kyselylomakkeen tulee olla hyvin muotoiltu, jotta sitä voidaan tehokkaasti analysoida. Tässä tutkimusmuodossa on myös heikkouksia esimerkiksi, aineiston pinnallisuus. Varmuutta ei voida saada myöskään siitä, miten tosissaan vastaajat ovat vastanneet kyselyyn. Haasteeksi voi osoittautua myös se, että kyselyn tekijät eivät pysty arvioimaan etukäteen vastausvaihtoehtojen toimivuutta. Tämä voi aiheuttaa vastaajien keskuudessa väärinymmärryksiä. Kyselyn otanta voi myös jäädä pieneksi. (Hirsjärvi ym. 2009, 195.)

Opinnäytetyössä pyrittiin siihen, että kaikki päiväkodin isät osallistuvat kyselyyn. Kyselyyn oli mahdollista vastata omalla ajallaan kotona, koska sähköinen kysely mahdollisti sopivalla ajalla vastaamisen. Verkkokyselyn etuna on nopeus ja aineiston saannin vaivattomuus. Vastaajia joutuu usein verkkokyselyssä muistuttamaan vastaamisesta ja se toistetaan yleensä kaksi kertaa. (Hirsjärvi ym. 2009, 196.) Tutkittavia isejä muistutettiin 4 kertaan vastaamisesta. Lisäksi kyselylomakkeesta pyrittiin tekemään mahdollisimman selkeä. Selkeyttä lisättiin poistamalla ammattisanastoa, tarkentamalla ja

muokkaamalla kysymyksiä sopiviksi kohderyhmälle. Kysymysten määrää tarkkailtiin ja ne järjestettiin loogisesti.

Kyselylomakkeella pyrittiin kysymään sellaisia kysymyksiä, jotka antaisivat meille hyvää sekä laadullista tietoa isien ja lasten yhteisestä ajasta ja vuorovaikutuksesta. Tarkoituksena oli saada vastaus tutkimuskysymyksiin, mikä mielestämme onnistuu hyvin kyselylomakkeella. Kyselylomakkeen avulla tietoa voidaan kerätä tosiasioista, käyttäytymisestä sekä toiminnasta, tiedoista, arvoista, asenteista, uskomuksista, käsityksistä ja mielipiteistä. Tosiasioita selvitetessä tulee kysymykset muotoilla yksinkertaisiksi, joko avointen tai monivalintakysymysten avulla. Usein lomakkeisiin sisällytetään lisäksi taustakysymyksiä, esimerkiksi ikä, perhesuhteet ja ammatti. (Hirsjärvi ym. 2009, 197.)

Kysymyksiä voidaan muotoilla monella tavalla. Yksi tapa ovat avoimet kysymykset, mikä tarkoittaa sitä, että kysymyksen jälkeen vastaaja saa vastata vapaasti tyhjiin tilaan. Toinen vaihtoehto on monivalintakysymykset, joiden kohdalla kyselylomakkeeseen on laadittu vastausvaihtoehdot. Vastaaja itse valitsee itselleen parhaiten sopivan vastauksen. Avoimien kysymyksien ja monivalintakysymyksien lisäksi voidaan käyttää näiden kahden välimuotoa, jolloin vastausvaihtoehtojen jälkeen tulee avoin kysymys. Tällä tavoin saatetaan saada näkökulmia, joita ei ole etukäteen osattu ajatella. (Hirsjärvi ym. 2009, 198–199.) Kyselylomake sisälsi avoimia ja suljettuja kysymyksiä, monivalintakysymyksiä sekä avoimen ja suljetun kysymyksen välimuotoja.

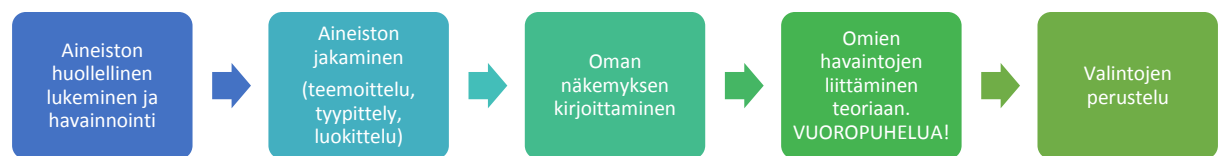
Kyselylomake luotiin teorian tutustumisen ja kirjoittamisen jälkeen. Palautetta lomakkeesta kyseltiin opponoijilta ja ohjaavalta opettajalta, jonka jälkeen lomake alkoi muotoutua lopulliseen muotoonsa. Lomaketta testattiin muutamalla vastaajalla. Tähän käytettiin tuttuja, jotka olivat isejä. Saimme myös näiltä vastaajilta kehittämissuhteita ja palautetta kyselyn toimivuudesta. Testivastaajilta pystyimme myös mittaamaan vastausajan keston.

10.2 Aineiston analysointi

Keskeistä laadullisen aineiston analyysissä on saada vastauksia tutkimustehtävään eli tutkimuskysymyksiin. Muita aineiston analyysin lähtökohtia ovat aineistosta olennaisen

erottaminen, aineiston sisältöön tutustuminen ja sen ymmärtäminen, analyysin tekemisen kriteerit sekä aineiston hyödyntäminen raportoinnissa. Analysointi alkaa usein jo aineiston keruuvaiheessa, jolloin tutkija tekee havaintoja tutkittavasta sisällöstä. Analyysi on sidoksissa tutkittavaan asiaan ja tutkimuskysymyksiin sekä aineiston keruutaan. Ennen analyysin aloittamista on tehtävä jatkuvaa arviointia opinnäytetyön tavoitteesta, eli siitä mitä haluttiin alun perin selvittää ja mikä oli työn punainen lanka. (Laadullisen aineiston analyysi ja tulkinta 2016.)

Aineiston analyysia voidaan kutsua myös arvoituksen ratkaisemiseksi. Saatu aineisto ja tutkimustulokset ovat johtolankoja arvoituksen selvittämiseksi. Analyysin avulla järjestetään, jäsennetään ja tiivistetään aineisto, jotta informaatioarvo lisääntyy. Täytyy kuitenkin huomioida, ettei aineistoa tiivistettäessä jätetä mitään olennaista pois. Analyysin tekemiseen ei ole oikeaa tapaa ja ratkaisua. Aineiston tulkitseminen on aina analysointia. Kuviossa 2 esitetään analyysin eteneminen. (Laadullisen aineiston analyysi ja tulkinta 2016.)

KUVIO 2. Analyysin eteneminen (Laadullisen aineiston analyysi ja tulkinta 2016).

Analyysi alkaa aineiston huolellisella lukemisella ja aineiston ymmärtämisellä (ks. kuvio 2). Aineistosta voi tehdä tällöin oivalluksia, mutta ei vielä tehdä tulkintoja. Tärkeintä tässä vaiheessa on löytää juuri tutkimuksen kannalta kiinnostavimmat asiat. Tässä ohjaa esimerkiksi asetetut tutkimuskysymykset. Aineistoa luettaessa ja analysoitaessa aineisto tyypistyy vähitellen. Aineiston voi jakaa erilaisiin analyysitapoihin. (Laadullisen aineiston analyysi ja tulkinta 2016.)

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston analysoimiseen on monia vaihtoehtoja, eikä varsinaisesti ole tiukkoja sääntöjä siitä, miten aineistoa tulisi analysoida. Tavallisimpia analyysimenetelmiä ovat teemoittelu, tyypittely, sisällönerittely, diskurssianalyysi ja

keskusteluanalyysi. (Hirsjärvi ym. 2009, 224). Teemoittelu on aineiston pilkkomista erilaisten aiheiden mukaan. Teemoittelussa korostuu teeman sisältö, ei niinkään lukumäärät. Teemojen sisältöä kuvaamaan voidaan laittaa alkuperäisiä sitaatteja aineistosta. Tyypittely on eri teemojen sisältä yhteisten asioiden etsintää. Siinä tiivistetään joukko samaa teemaa koskevia asioita yleistyksiksi. (Laadullisen tutkimuksen analyysi ja tulkinta 2016.)

Tässä opinnäytetyössä käytettiin juuri aineiston analyysissä teemoittelua ja tyypittelyä. Kyselylomake oli jaettu jo teemoihin, joka helpotti aineiston lukemista ja tulkitsemista. Teemat olivat taustatiedot, yhteinen aika, isän rooli vanhempana ja vuorovaikutus. Iseille lähetetyssä lomakkeessa teemoja ei ollut näkyvillä. Näiden teemojen avulla aineistosta etsittiin vastauksia tutkimuskysymyksiin. Lisäksi avoimista kysymyksistä etsittiin samoja teemoja, joita vielä tyypiteltiin. Aineiston analyysin tueksi ja tulosten esittämisen tueksi laitettiin sitaatteja vastauksista. Tulosten esittämisessä hyödynnettiin myös kuvioita. Kuvioden käyttö parantaa tekstin luettavuutta ja ymmärrettävyyttä. Kuviot havainnollistavat kirjoitettuja tuloksia ja niitä käytetään silloin, kun halutaan esittää laadullisia Aspekteja, kuten suhteita ja vertailuja. (Remes 2009, 322, 328.) Aineisto käsiteltiin nimettömänä ja se hävitettiin aineiston analysoimisen jälkeen. Lisäksi saadut sähköpostiosoitteet hävitettiin.

11 TULOKSET

Kysely toteutettiin 18.–27.4.2016 verkkokyselynä. Vastausaikaa iseille annettiin alun perin 7 päivää, mutta kyselyä jatkettiin vielä kolmella päivällä lisä vastauksien toivossa. Kyselyn linkki toimitettiin sähköpostilla vastaajille. Kyselyyn vastanneiden isien sähköpostit saatiin päiväkodin kautta. Isejä tiedotettiin saatekirjeellä ennen kyselyä. Kyselyn aikana iseille lähetettiin muistutusviestejä, niille jotka eivät olleet vielä vastanneet. Kysely lähetettiin 27 isälle ja vastauksia saatiin 19 kappaletta. Tällöin kyselyn vastausprosentiksi tuli 70 prosenttia. Vastausprosenttiin olimme tyytyväisiä. Vastaukset olivat monipuolisia ja antoivat meille arvokasta tietoa.

Lomake sisälsi avoimia- ja monivalintakysymyksiä sekä suljettuja ja suljetun ja avoimen kysymyksen välimuotoja. Kaikki muut kysymykset olivat pakollisia, paitsi avoi-

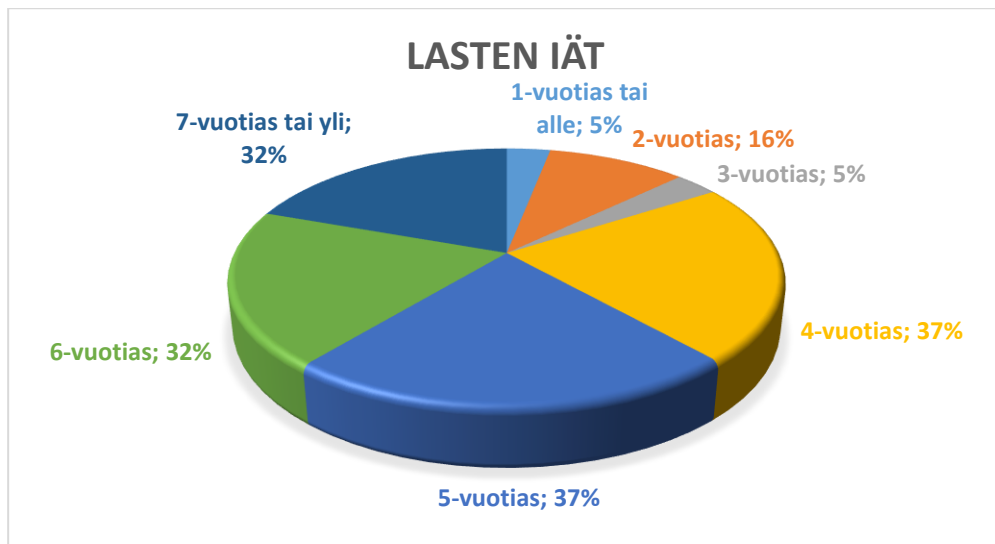
met kysymykset. Näin ajateltiin saavan vastauksia mahdollisimman moneen kysymykseen. Avoimet kysymykset jätettiin vapaaehtoisiksi siltä varalta, että vastaajat olisivat kokeneet kysymykset liian haastaviksi vastata. Kysymykset oli jaettu neljään teemaan, joita olivat taustatiedot, yhteinen aika, isän rooli vanhempana ja vuorovaikutus. Kysymyksiä oli yhteensä 20 ja yksi kysymys oli vapaan sanan kenttä, johon sai laittaa risuja ja ruusuja kyselyyn liittyen. Näin isät saivat myös mahdollisuuden sanoa asioita, joita kyselyssä ei ollut otettu huomioon. Avoimia kysymyksiä oli 5 kappaletta, suljettuja kysymyksiä oli 6 kappaletta, monivalintakysymyksiä oli 5 kappaletta sekä avoimen ja suljetun kysymyksen välimuotoja oli yhteensä 4 kappaletta.

11.1 Taustatiedot

Vastaajista 11 % oli 26–30-vuotiaita, 63 % oli 31–40-vuotiaita, 21 % oli 41–50-vuotiaita ja 5 % yli 51-vuotiaita. Yhtään 25-vuotiasta tai siitä nuorempaa vastaajaa ei ollut. Taustatiedoissa ikää kysyttiin, koska haluttiin tietää vastanneiden ikäjakauma. Halutessaan ikäryhmiä ja heidän toimintaansa lasten kanssa voi vertailla keskenään. Emme kuitenkaan nähneet tarkan iän kertomista merkityksellisenä.

Lasten määrää haluttiin kysyä taustatiedoissa, koska sillä ajateltiin olevan yhteyttä vietettyyn aikaan lasten kanssa. Yhdeksällä vastanneella isällä oli vain 1 lapsi, viidellä vastaajalla oli 2 lasta, neljällä 3 lasta ja yhdellä 4 lasta. Yhtäkään 5 tai yli 5 lapsen isää ei ollut. Lasten sukupuolet jakautuivat tasaisesti. Tyttöjä oli yhteensä 13 ja poikia 14. Vastaajalla oli mahdollisuus valita molemmat sukupuolet. Kysymys ei kerro tarkasti perheen lasten sukupuolijakaumaa, sillä kysymyksessä ei eritelty yksitellen jokaisen lapsen sukupuolta.

Kyselyyn vastanneiden isien lapsista suurin osa oli 4 tai 5-vuotiaita. Yksivuotiaita tai alle sekä 3-vuotiaita lapsia oli viidellä prosentilla vastaajista. Kaikki vastanneet isät asuivat lasten kanssa samassa taloudessa. Kuviossa 3 on esitettyä vastanneiden isien lasten ikäjakauma.

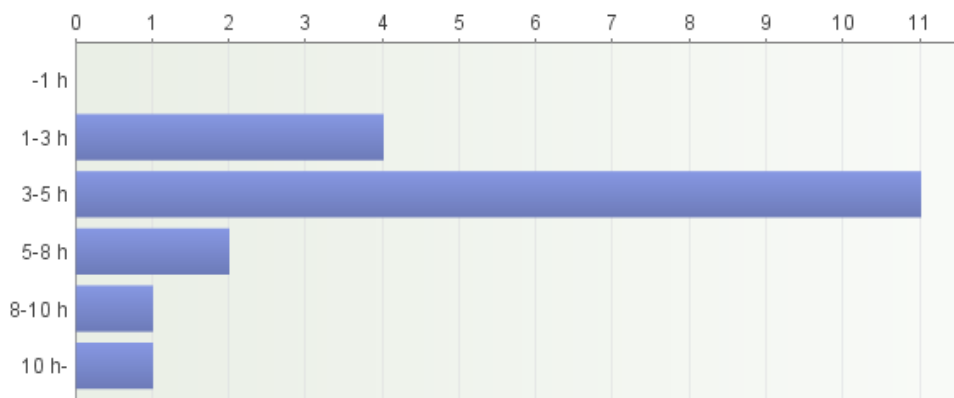

KUVIO 3. Lasten ikien jakautuminen

Lasten iät jakautuivat kyselyssä tasaisesti. Opinnäytetyölle tärkeimpiä eli varhaiskasvatuskäisiä löytyi paljon, tähän auttoi osaltaan päiväkotitutkimusympäristönä. Olennaista oli myös kysyä oliko isillä yli 7-vuotiaita lapsia, tällöin ymmärtää esimerkiksi paremmin sitä, miksi yhdessä tekeminen on muuttanut.

11.2 Yhteinen aika

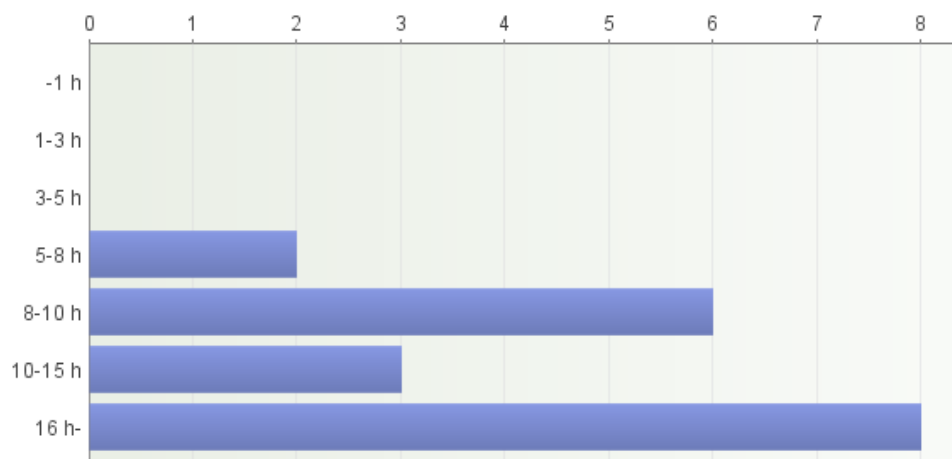
Yhteistä aikaa kyselyssä kysyttiin suljettuina kysymyksinä arkipäivänä ja viikonloppuna. Vastajaan tuli valita yhteiseen ajanviettoon sopivin tuntimäärä. Arkipäivillä kyselyssä tarkoitettiin yhtä arkipäivää. Kuviossa 4 on esitettyä lasten ja isien keskimääräinen yhdessä vietetty aika arkipäivänä.

KUVIO 4. Lasten ja isän keskimääräinen yhdessä vietetty aika arkipäivänä

Useimmat isät viettivät aikaa 3-5 tuntia arkipäivässä lasten kanssa. Vain 2 vastaajaa kertoi viettävänsä lasten kanssa yli 8 tuntia aikaa. Vastanneista 2 isää vietti aikaa 5-8 tuntia lastensa kanssa. Yksikään isä ei kertonut viettävänsä aikaa alle tunnin päivässä lasten kanssa. Lasten ikä ei vaikuttanut merkittävästi yhdessä vietettyyn aikaan, mutta joitakin poikkeamia ilmeni. Lapsen iästä huolimatta eniten aikaa vietettiin 3-5 tuntia, mutta yhdessä vietetty aika väheni kuitenkin lapsen kasvaessa. Seitsemänvuotiaan tai yli 7-vuotiaan kanssa aikaa vietettiin selkeästi vähemmän (1-3 tuntia) kuin nuorempien lasten kanssa. Halmeen tutkimuksessa isät viettivät keskimäärin aktiivisesti 2,1 tuntia arkipäivänä aikaa lastensa kanssa. Halmeen kysymyksessä eroteltiin oliko vietetty aika aktiivista vai passiivista, jolloin isä oli lapsen käytettävissä mutta ei toiminut tämän kanssa aktiivisesti. (Halme 2009, 80.)

Kyselyssä viikonloppu käsitti vain lauantain ja sunnuntain eli tällöin yhdessä vietetty aika on yhteenlaskettu summa näistä päivistä. Kuviossa 5 käy ilmi, että viikonloppuna aikaa vietetään kaikkien vastanneiden mukaan yli 5 tuntia. Kuvioita 4 ja 5 verrattaessa voidaan huomata, että viikonloppuna vietetään lasten kanssa enemmän aikaa yhdessä. Halmeen tutkimuksesta ilmenee sama ilmiö yhteisen ajan käytön lisääntymisestä viikonloppuna. Viikonloppuna isät käyttivät aikaa aktiiviseen yhdessäoloon keskimäärin 4,8 tuntia. (Halme 2009, 80.)

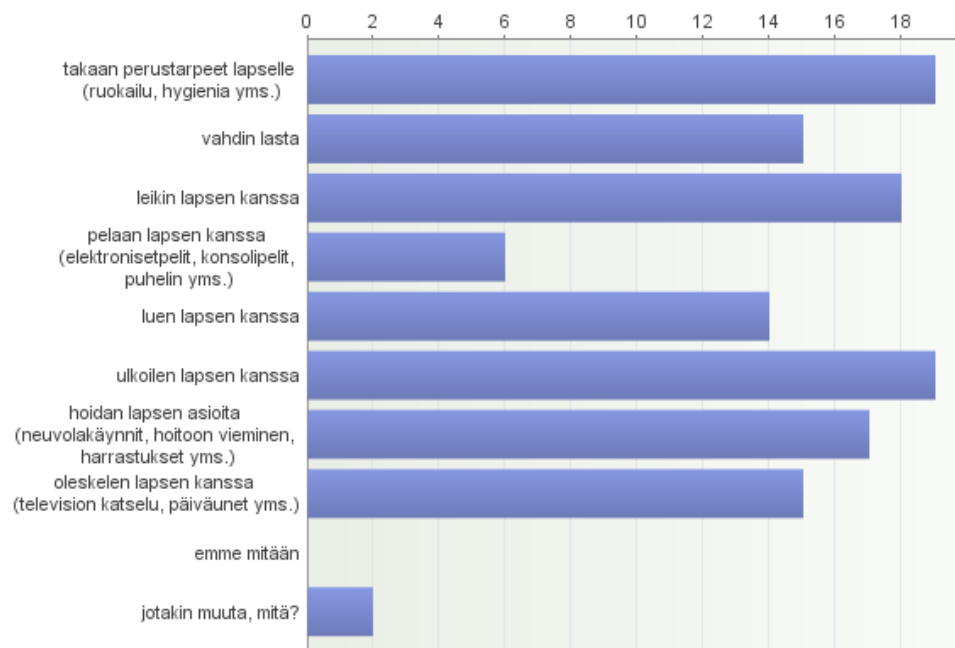

KUVIO 5. Lasten ja isän keskimääräinen yhdessä vietetty aika viikonloppuna

Yksikään vastaajista ei viettänyt alle 5 tuntia lasten kanssa viikonloppuna. Jopa 8 vastaajaa kertoi viettävänsä aikaa 16 tai yli 16 tuntia lasten kanssa. Arkena vanhempien

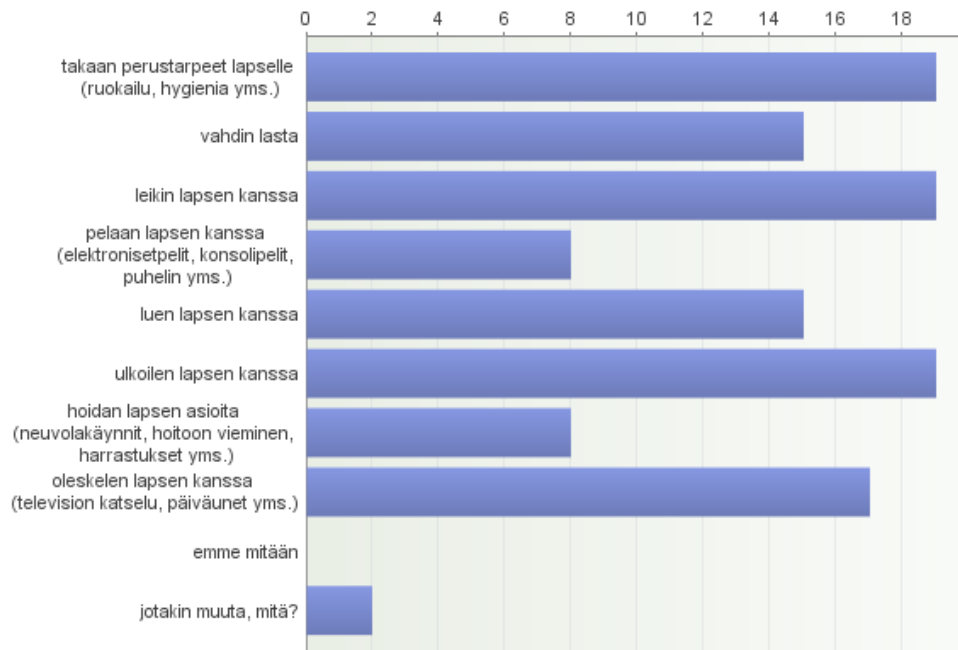
lasten kanssa ei välttämättä vietetty aikaa niin paljon, mutta viikonloppuna isät vastausten perusteella viettivät aikaa enemmän vanhempien lasten kanssa. Tällöin tuntimäärät olivat selkeästi suurempia. Tähän syynä saattaa olla juuri, se että perheet viettävät viikonloppuisin aikaa yhdessä eikä lapsilla ole harrastuksia. Vastanneista 74 prosenttia koki viettävänsä tarpeeksi aikaa lasten kanssa. Puolestaan 26 prosenttia vastaajista kertoi, ettei vietä tarpeeksi aikaa lastensa kanssa.

Kyselylomakkeessa kysyttiin ensin tuntimääriä yhteiselle ajalle, jonka jälkeen kysyttiin tekemistä tarkemmin. Kysymykset rajattiin jälleen arkipäivään ja viikonloppuun. Kysymykset oli asetettu monivalintakysymyksiksi. Kuviossa 6 käy ilmi arkena lasten kanssa tekeminen. Monet vastaajista kertoivat, että arkena yhteiseen tekemiseen liittyy lapsen perustarpeiden takaaminen, leikkiminen, lapsen asioiden hoitaminen sekä ulkoilu. Vähiten lasten kanssa pelattiin elektronisia pelejä, mutta 1 vastaajista kertoi pelaavansa lapsen kanssa lauta- ja ulkopelejä.

KUVIO 6. Isien ja lasten yhteinen tekeminen arkena

Yleisesti ottaen arkena ja viikonloppuna tehdään samoja asioita. Kuitenkin viikonloppuna oleskelu lapsen kanssa lisääntyi verrattuna arkeen. Lapsen asioiden hoitaminen laski selvästi viikonloppuna. Kuviossa 7 on esitettyä isien ja lasten yhteinen tekeminen viikonloppuna.

KUVIO 7. Isien ja lasten yhteinen tekeminen viikonloppuna

Vastaajista 17 mielsi yhdessä vietetyn ajan muuttuneen lapsen kasvaessa. Syiksi isät kertoivat muun muassa harrastuksien muuttumisen, lapsen kasvamisen, työn luonteen muuttumisen, tekemisen muuttumisen toiminnallisemmaksi ja lapsen vahtimisen vähentymisen. Vastaajista 2 ei kokenut yhteisen ajan muuttuneen, mutta he eivät myöskään kertoneet syitä tähän.

Leikit kehittyvät koko ajan ja kiinnostuskohteet vaihtuu iän myötä.

Vahtimisesta siirrytty yhteiseen ulkoiluun ym.

Harrastukset tulevat mukaan ja lapset viettävät aikaa myös kavereiensa kanssa.

Pystyy lapsen kasvaessa tekemään useampia erilaisia asioita yhdessä.

Tarvitsee enemmän virikkeitä.

Lasten keskustelujen taso sekä motoriset taidot, kun kehittyvät heidän kanssaan pystyy touhuamaan erilaisilla.

Eniten vastaajien keskuudessa lasten kanssa vietettyä yhteistä aikaa estävä tekijä oli työ. Tätä mieltä oli 15 vastaajaa. Ajan puute oli syynä 5 vastaajalla. Harrastukset olivat syynä 4 vastaajalla ja 4 vastaajaa oli sitä mieltä, ettei mikään häirinnyt yhteistä aikaa. Yksi vastaajista mielsi stressin yhteistä aikaa haittaavaksi tekijäksi. Kukaan vastaajista ei kokenut eroa haittaavaksi tekijäksi.

11.3 Isän rooli vanhempana

Isän roolia vanhempana kyselyssä kysyttiin 4 kysymyksellä. Kyselyssä selvitettiin millaisia isejä he kokevat olevansa lapselleen. Avoimeen kysymykseen tuli vastauksia 15 kappaletta. Isät kuvailivat isyyttään erilaisten adjektiivien avulla, joita olivat muun muassa turvallinen, luotettava, hyvä, rakastava, läsnä oleva, jämäkkä, huolehtiva, lapsen mielinen ja opettava.

Hyvä ja osallistuva isä, mutta koen, että aika ei riitä lasten kanssa oleskeluun niin paljon, kuin lapset sitä toivovat.

Hyvä, turvallinen, rakastava.

Yritän ja pyrin joka päivä olemaan johdonmukainen, kärsivällinen, opettava ja osallistuva. Tavoite on olla rento isä, joka silti takaa että pojalla on turvallinen olo joka päivä.

Koen olevani läsnäoleva isä. Lasten kanssa liikkuva isä. Lapsille sääntöjä ja rajoja opettava isä. Lasten tarpeet huomioiva isä.

Iseiltä kysyttiin omien isien kanssa vietetystä ajasta lapsena, ajatellen sitä, miten se vaikuttaa oman isä roolin syntymiseen ja rakentumiseen. Seitsemän vastanneista iseistä vastasi viettäneensä aikaa jonkin verran oman isänsä kanssa, viisi oli viettänyt isänsä kanssa paljon aikaa, neljä oli viettänyt vähän aikaa ja 1 erittäin paljon. Kaksi vastanneista ei ollut viettänyt lapsena yhtään aikaa isänsä kanssa. Yksikään vastanneista ei vastannut en osaa sanoa kohtaan.

Isien vastauksista ilmenee, että vastuu lapsen kasvatuksesta ja hoidosta jakautuu pääosin tasaisesti. Yhtä vastausta lukuun ottamatta, kaikki isät vastasivat vastuun olevan

tasaisesti jakautunut. Iseistä 1 kertoi äidin hoitavan enemmän, jolloin vastuu ei hänen mielestään jakautunut tasaisesti. Kukaan iseistä ei nähnyt tarpeellisena saada enempää tukea päiväkodilta omaan isyyteen tai vanhemmuuteen liittyen.

11.4 Vuorovaikutus

Kyselyssä pyydettiin isejä kertomaan avoimesti kirjoittaen, millaista heidän ja lasten välinen yhteinen aika on. Kaikki 19 vastaajaa vastasi tähän kysymykseen. Vastuksissa toistui paljon samat teemat, joita olivat arkiset asiat, harrastukset, leikkiminen, ulkoilu, yhdessä tekeminen ja lukeminen. Osa iseistä kertoi opettavansa lapsille uusia asioita ja rajoja. Monen isän vastauksista huokui vahvat tunteet ja läheisyys lapseen. Lapsen kanssa oleilu kuului myös osalla iseistä yhteiseen aikaan.

Mukavaa, täynnä naurua, iloisuutta, välillä vähän kinasteluakin, halailua, ihan laidasta laitaan mennään.

Vuorokeskustelua, leikkimistä, läheisyyttä, koetaan asioita yhdessä niin riemuja kuin suruja.

Paljon lapsenkin ehdoilla. Terveet rajat. Leikkiä, ohjausta jne.

Vietämme aikaa yhdessä, ihan tavallista arkea.

Aika paljon perus arjen pyöritystä, lasten harrastuksissa käymistä, ulkona touhuilua.

Kokoamme legoja, pelaamme lautapelejä, teemme palapelejä, käydään puistossa, pelataan videopelejä, luetaan iltasatu, ihan vaan ollaan.

Yhdessäolon merkityksestä kysyttiin myös avoimella kysymyksellä ja siihen vastasivat myös kaikki isät. Lapsien kanssa yhdessä oleminen on vastauksien perusteella isille kaikkein tärkein asia elämässä. Yhdessäolon lasten kanssa kerrottiin tuovan mukavaa vastapainoa myös arkeen ja työntekoon. Vastauksista ilmeni, että yhdessäolo merkitsee isille välittämistä. Oppiminen nousi myös muutamista vastauksista esiin ja isät kertoivat sen olevan molemmin puoleista oppimista. Isät tunsivat opettavansa lapsille uusia asioita ja lapset heille. Isät tunnistivat vastauksissaan myös, kuinka tärkeää vietetty

aika on ja se auttaa heitä unohtamaan arjessa olevat kiireet. Iseille saattoi myös vastausten perusteella tulla huono omatunto, jos aikaa lapsille ei olekaan riittänyt niin paljon kuin olisi halunnut.

Silloin tuntee olevansa ISÄ.

Tärkeitä hetkiä, joita ei saa takaisin, jos ne jättää nyt käyttämättä. Isän ja lapsen yhteisiä kokemuksia, joissa äitikään ei välttämättä aina ole mukana. Retket, uimahalli, pyöräily, omat leikit.

Maailman tärkein asia, mahtavinta nähdä miten lapsi kasvaa ja kehittyy!!

Se on hienoa, kun saa olla mukana lasten touhuissa ja voi todistaa hetkiä jolloin lapset oppivat uusia asioita, myös lasten kautta oppii itse paljon uusia asioita elämästä.

Mielestäni on tärkeää olla lasten kanssa. Se auttaa myös unohtamaan työkiireet ja keskittymään. Välillä ei vaan meinaa omat kiireet hellittää kotonakaan ja siitä on jälkikäteen huono omatunto.

Yhdessä ollessa iseille tuotti eniten hyvää mieltä se, kun lapsilla on hyvä mieli ja he onnistuvat. Hyvää mieltä lisäksi tuottivat läheisyys, yhdessä oleminen ja tekeminen sekä molemmin puoleinen luottamus. Lapsen hyvä mieli selkeästi heijastui myös isän jaksamiseen ja mieleen.

Kaikki tilanteet yleensä jossa lapsi oppii jotain uutta tai kun hassutellaan ja nauretaan ja pelleillään.

Lapsi sanoi kerran, että haluan tulla samanlaiseksi isona kuin isä.

En osaa eritellä, että mitkä tilanteet olisi ylitse muiden, kun joka päivä on paljon asioita jotka tuovat iloa elämään. Olisiko se sitä, että huomaa lasten kasvavan, kun he pystyvät päivä päivältä yllättämään keskusteluiden tasolla ja myös motorisilla taitotasolla.

Lasten kanssa yhdessä puuhasteleminen antaa hyvää mieltä, kun näkee ja kokee, että lapsi nauttii isän seurasta.

Se kun saan lapsen nauramaan ja hän luottaa minuun ja turvautuu minuun. Kun hän tulee halaamaan tai nukahtaa joskus viereen. Läheisyys. Kun näen hänen oppivan uusia taitoja ja sanoja ja saan kehua häntä ja hän tuntee olevansa tärkeä ja rakastettu.

Hyvien asioiden lisäksi ieseiltä kysyttiin tilanteita, jotka tuntuvat hankalilta ja aiheuttavat pahaa mieltä. Kysymykseen vastasi 18 isää. Tilanteita, joita isät mielsivät hankaliksi, olivat lasten kiukuttelu, riitely keskenään sekä 1 isä mainitsi hankalaksi tilanteeksi äidin ja lapsen ristiriitatilanteet. Muita hankalia tilanteita isien mielestä olivat ajan puute ja jaksaminen. Yhdessä vietettyä aikaa hankaloittivat myös isien oma stressi ja kiire. Yksi isä mainitsi kokemuksen tuovan varmuutta omaan tekemiseen, jolloin hankalat tilanteet vähenivät. Lisäksi pahaa mieltä tuotti tilanne, jolloin lapsi osoitti mieltään isän ollessa pidemmän aikaa pois. Yksi vastanneista ei vastannut tähän kysymykseen.

Äidin ja lapsen väliset ristiriidat. Asetun liian helposti lapsen puolelle.

Välillä on hankala olla lähtemättä mukaan lasten kiukkukohtauksiin varsinkin jos kovasti painaa muut asiat mieltä. Kaikkein hankalinta on kuitenkin oman stressin ja kiireen purkaminen, jolloin se heijastuu kireytenä ja kiireisyytenä kotona.

Kun aika ei riitä. Lapset tarvitsisivat omasta mielestään enemmän aikaa vanhempien ja isän kanssaan. Arkiaskareet ja työt vievät etenkin arkisin ison osan ajasta, jolloin lapsille ei löydy tai ei jaksaa osallistua lasten mielestä tarpeeksi.

Ainostaan hankalia tilanteita on ja olivat uhmakilarit alussa, kun kumpikaan ei osannut varmasti toimia oikein, en oikein tiennyt miten pitäisi toimia. Pikku hiljaa alkaa johdonmukaisuus toimia ja se antaa uskoa omiin kykyihin kasvattaa lasta vaikeissakin tilanteissa.

- - kun olen pitempään reissulla tai työkomennuksella huomaan lapsen reagoivan ja hyljeksivän minua sen jälkeen ja se sattuu.

11.5 Vapaa sana

Kyselyn lopussa oli isien mahdollista kirjoittaa vapaasti kommentteja kysymyksiin tai kyselyyn liittyen. Lisäksi vapaa sana kohdassa iseillä oli mahdollisuus mainita asioista, joita kyselyssä ei ollut osattu ottaa heidän mielestään huomioon. Kohtaan tulleet kommentit olivat positiivisia ja kertoivat siitä, miten tärkeäksi isät opinnäytetyön kokivat. Kommenteissa ilmeni, että opinnäytetyö nähtiin tarpeellisena. Eräs vastaajista muun muassa pohti, oliko osannut vastata kyselyyn oikein.

Toivottavasti vastasin kysymyksiin edes jollakin tavoin.

Hyvä kysely. Toivottavasti tutkimuksestanne tulee hyvä - -

12 JOHTOPÄÄTÖKSET

Luku jakautuu opinnäytetyön tuloksista tehtyihin johtopäätöksiin. Johtopäätökset on jaoteltu teemoihin kyselylomakkeen mukaan. Lisäksi luvut vastaavat tutkimuskysymyksiin. Lisää näkökulmaa työhön on tuotu pohtimalla isyyden mallien näkymistä kyselystä saaduista vastauksista.

12.1 Vuorovaikutus

Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä oli selvittää, miten isät mieltävät vuorovaikutuksen lastensa kanssa. Kyselyn avulla selvisi, että isät pitivät lasten vuorovaikutusta ja kanssa käymistä merkityksellisenä asiana. Kaikki vastanneet olivat sitä mieltä, että yhdessäololla on merkitystä heille isänä. Moni isä mielsi yhdessäolon lapsen kanssa yhdeksi elämän tärkeimmäksi tehtäväksi, joka kertoo siitä, miten paljon yhdessä vietettyä aikaa arvostetaan. Tutkimustuloksista voidaan päätellä, että isät todella vuorovaikuttavat lastensa kanssa ja kohtaavat lapset aidosti arkisissa asioissa sekä askareissa. Isien vastauksista oli huomattavissa, että heidän lastensa ajatukset ja uuden oppiminen ovat heillekin arvokkaita asioita. Mattila (2010, 42) mainitseekin, että hyvään vuorovaikutukseen kuuluu toisen kohtaaminen ja tunteiden sekä ajatusten arvostaminen. Vastauksista ilmeni, että isät haluavat tehdä lastensa kanssa asioita, eivätkä tahdo menettää näitä hetkiä. Isän tehtävänä on ilmaista, että lapsen kanssa on mukavaa, kun isä leikkii ja

puuhaa lapsen kanssa (Mattila 2010, 44). Tutkimustuloksista on pääteltävissä, että vanhemmat kasvavat yhdessä lastensa kasvaessa. Isien vastausten perusteella vanhemmuus on selkeästi arkista, mutta tämä on teorian valossa lapselle tärkeintä välittämistä.

Kyselyssä selvitettiin tilanteita, jotka tuottavat iselle hyvää mieltä. Isät vastasivat hyvää mieltä tuottaviksi tilanteiksi erilaiset yhdessä tekemiset, lapsen onnistumiset ja uusien asioiden oppimiset. Lapsen hyvä mieli, toi myös iselle hyvän olon tunteen. Lasta on silloin helppo lähestyä, kun hän on onnellinen ja iloinen (Mattila 2010, 42–43). Tutkimustulokset osoittivat, että isien on helppoa olla lasten kanssa, kun he ovat iloisia. Lasten onnellisuus lisäksi heijastuu isien omaan jaksamiseen ja positiivisuuteen. Kyselystä saatujen vastausten perusteella voidaan todeta, että lapsen lähestyminen on vaikeaa silloin, kun hän kiukuttelee ja hänellä on huono mieli. Tutkittavat isät kuitenkin kohtaavat lapsen, vaikka tilanne aiheuttaa isälle pahaa mieltä. Tämä pohjaa Mattilan ajatusta, siitä että lapsi on tärkeää kohdata silloin, kun tunteet ovat negatiivisia, koska silloin isä sallii lapsen erilaiset tunteet. Isän tehtävään kuuluu ohjata lasta kohtaamaan, myös negatiivisia tunteita. Molempien on saatava olla oma itsensä. (Mattila 2010, 42–43.) Kyselyssä selvisi, että isien ja lasten negatiiviset tunteet tarttuvat ja ovat arjessa läsnä.

Lisäksi kyselyssä kysyttiin, millaisissa tilanteissa isät ja lapset vuorovaikuttavat. Vastauksissa korostuivat arjen erilaiset tilanteet, kuten leikki ja ulkoilu. Yhdessä tekemisen vuorovaikutukseen kuului positiiviset tunteet. Molemmien puoleinen läheisyyden antaminen oli isien ja lasten tapa vuorovaikuttaa. Lapsi saa iloa siitä, kun isä kertoo rakastavansa häntä sellaisenaan kuin hän on (Mattila 2010, 44–45). Kyselyn tuloksista selviää, että isät vahvistavat hänen ja lapsen välistä kiintymyssuhdettaan yhteisellä tekemisellä ja läheisyydellä. Turvallinen kiintymyssuhde rakentuu iloisista kokemuksista, tunteista ja yhteisistä hetkistä (Korhonen & Holopainen 2015, 28).

12.2 Yhteinen aika ja yhdessäolo

Toisen tutkimuskysymyksen avulla haluttiin selvittää, millaista on isän ja lapsen yhteinen aika. Kyselyssä kävi ilmi että, isät pääosin viettävät paljon aikaa lastensa kanssa. Tutkimustuloksista voidaan päätellä, että viikonloppuisin on selvästi enemmän vapaa-aikaa, koska silloin myös vietetään lasten kanssa enemmän aikaa yhdessä. Tekeminen oli pääosin arkisin ja viikonloppuisin samanlaista, mutta viikonloppuna lapsen asioiden

hoitaminen väheni selvästi. Tämän uskomme johtuvan siitä, että päiväkodit, neuvolat ja harrastukset eivät toimi viikonloppuisin. Tuloksista ilmeni myös, että yhteinen tekeminen lasten kanssa on pääosin monipuolista. Halmeen (2009, 31) mukaan on perusteltua seurata yhdessä oloa arkena sekä viikonloppuna, sillä ne eroavat toisistaan. Päätelmänä voisi tehdä, että mitä enemmän isät viettävät aikaa lastensa kanssa, niin sitä enemmän heidän välisensä kiintymyssuhde kasvaa. Läsnaololla ja yhdessä olemisella vanhemmat kasvattavat lapsiaan ja päivittäisissä valinnoissa aikuinen voi vaikuttaa siihen viettääkö aikaa lapsensa kanssa. Yhdessä vietetty aika on lapselle suurin mahdollinen rakkauden mittayksikkö. (Tamminen 2004, 75.)

Tuloksista selvisi, että lapsen kanssa vietetty aika muuttuu lapsen kasvaessa. Isät perustelivat muutosta lapsen kasvamisella, vapaa-ajan muuttumisella ja lapsen taitojen kehitymisellä. Pienten lasten kanssa isä viettää aikaa arkena noin yhden tunnin. Lapsen kasvaessa kouluikään yhteinen ajankäyttö vähenee. (Inkinen & Poikkimäki 2010, 36.) Lapsi kasvaa 20 vuotta ja tänä aikana isäkin muuttuu erilaisten elämänvaiheiden myötä (Mattila 2010, 44-45.) Lapsen kanssa vietti tarpeeksi aikaa itseistä 74 prosenttia ja 26 prosenttia itseistä oli sitä mieltä, ettei aikaa vietetty tarpeeksi yhdessä. Suurin syy yhdessäolon estymiseen oli työt. Elämän kiireet saattavat helposti viedä aikuisen ajatukset sekä ajan. Tällöin isän ajatukset eivät välttämättä keskisty lapsen kanssa olemiseen, jolloin vanhemman väsymys estää lapsen huomioimisen. (Mattila 2010, 43.)

12.3 Isän rooli vanhempana

Kolmannen tutkimuskysymyksen avulla haluttiin selvittää, millainen on isän rooli vanhempana. Tuloksista ilmenee, että isät pyrkivät olemaan hyviä ja turvallisia isejä. Tätä päätelmää tukee positiivisesti kuvailevat adjektiivit, joita isät runsaasti käyttivät vastauksissaan. Isät yhdistivät oman roolinsa arkeen, jolloin rooli liittyy vahvasti arjen pyörittämiseen. Tuloksista voi meidän mielestämme havaita, että perheissä on teorian valossa hyvä vanhempi-lapsi suhde, koska siellä on riittävästi läsnäolevaa vanhemmuutta. Vanhemmuus ei ole suoritusten arviointia, vaan hetkessä elämistä arjen keskellä (Sinkkonen 2008, 13–15).

Mielestämme oli tärkeää kysyä, kuinka paljon isät viettivät aikaa myös oman isänsä kanssa lapsena. Omat kokemukset vanhemmuudesta ja perheestä vaikuttavat siihen miten omaa vanhemmuuttaan rakennetaan (Schmitt 2002, 307–308). Suoraa johtopäätöstä

tulosten perusteella ei voi tehdä, mutta voisi ajatella, että isät jotka eivät viettäneet aikaa lapsena isänsä kanssa ovat pyrkineet muuttamaan asiaa omassa vanhemmuudessaan. Omilta vanhemmilta saatua tapaa muutettaessa tai hylättäessä puhutaan symmetrisestä vanhemmuuden mallista (Kauhanen 1998, 21–22). Voidaan myös päätellä, että osat iseistä ovat käyttäneet perinteistä vanhemmuuden mallia, jolloin ne ovat näkyviä vanhempien arjessa. Perinteinen vanhemmuuden malli on omaksuttu omilta vanhemmilta käyttöön omaan elämään (Kauhanen 1998, 21–22).

Isät olivat sitä mieltä, että vanhemmuus jakautuu tasapuolisesti 1 vastausta lukuun ottamatta. Nykyaikana isät osallistuvat enemmän lasten elämään ja se näkyy myös yhteiskunnallisissa keskusteluissa (Rantalaiho 2003, 202). Tämä näkyi myös kyselystä saaduissa tuloksissa ja isät kokevat olevansa tasavertaisia vanhempia. Kysymys päiväkodin antamasta avusta isyydessä ja vanhemmuudessa katsottiin tarpeelliseksi yhdessä työelämäkumppanin kanssa, jotta päiväkodin henkilökunta pystyisi tarjoamaan mahdollisesti enemmän apuaan vanhemmille. Kukaan iseistä ei kokenut tarvitsevansa enempää tukea päiväkodilta omaan isyyteen tai vanhemmuuteen. Tämän voisimme ajatella johtuvan siitä, että isät tuntevat saavansa jo tarpeeksi tukea tai näkivät, etteivät tarvitse enempää tukea. Jotta voisimme tehdä tarkempia johtopäätöksiä, tarvittaisiin enemmän tutkimusta asiasta. Lapsi tarvitsee kehittyäkseen molempia vanhempiaan, jotka täydentävät toisiaan (Rusanen 2011, 174).

12.4 Isyyden mallit tutkimustuloksissa

Isyyden mallit ovat biologinen, juridinen, sosiaalinen, psykologinen, oheneva ja vahvistuva isyys. Seuraavat pohdinnat isyydestä pohjautuvat Huttusen (2001a & 2001b) ajatuksiin isyyden malleista. Tuloksissa ilmeni monenlaista isyyttä. Biologista isyyttä emme voi tarkasti tietää, koska sitä ei ole kysytty tutkimuksessa. Vastausten perusteella isät tunsivat olevansa isejä lapsilleen. Vastauksista huokui vahvat tunteet, olivat he sitten sosiaalisia, biologisia tai psykologisia isejä. Juridista isyyttä emme pystyneet vastauksista huomaamaan, koska kaikki vastanneet asuvat lastensa kanssa samassa taloudessa. Juridinen isyys olisi vastauksissa näkynyt vahvemmin, mikäli tutkittavat olisivat olleet eronneita perheitä, koska silloin olisi voinut nousta enemmän esiin laillisia velvollisuuksia vanhemmuudesta. Sosiaalinen isyys näkyy vastauksissa erittäin vahvasti, koska isät jakavat lastensa kanssa arjen, jolloin sosiaalista isyyttä syntyy. Psykologisen isyyden voimakkaat tunteet ja aitous näkyivät vahvasti isien vastauksissa. Näin ollen

psykologinen isyys oli isossa roolissa opinnäytetyössä. Voisimme näin ollen ajatella, että isät ovat olleet mukana jo lapsien elämän alkuvaiheissa, jolloin psykologisesta isyydestä on muotoutunut niin vahvaa.

Ohenevaa isyyttä emme vastuksien perusteella tunnistanee. Vahvistuvaa isyyttä sen sijaan vastuksista ilmeni. Vahvistuvaan isyyteen kuuluu vanhemmuuden kolme osaa, joita ovat vuorovaikutukseen, läsnäoloon sekä vastuunottoon sitoutuminen (Huttunen 2001b, 168–169). Vastauksissa vuorovaikutusta ilmentyi yhteisen tekemisen kautta, jolloin vuorovaikutusta tapahtuu. Läsnäolo puolestaan näkyi vastauksissa niin, että isät selkeästi antavat aikaa lapsilleen, vaikka kiireitä ja stressiä onkin. Vastuunottoon isät sitoutuvat vastausten perusteella esimerkiksi siten, että he takaavat lapsilleen perustarpeet niin arkena kuin viikonloppunakin. Jokainen isä muodostaa oman roolinsa sen mukaan millainen perhe on. Roolin luomiseen vaikuttaa paljon myös muun perheen toiminta. Tämän takia emme lähde enenempää analysoimaan vahvistuvan isyyden osallistuvaa, avustavaa, hoitavaa ja hoivaavaa roolia, koska näemme merkityksellisempänä isien itse pohtivan omaa rooliaan ja sitä, miten perheessä sitä toteuttaa.

Tutkimustuloksia ei voi yleistää sillä jokainen isän ja lapsen välinen suhde on yksilöllinen, johon kuuluu jokaisessa suhteessa erilaiset tavat toimia ja olla. Tutkimustulokset osoittivat, että isät viettävät ja haluavat myös viettää aikaa lastensa kanssa. Isät kokivat yhdessäolon merkitykselliseksi asiaksi omassa elämässään ja ymmärsivät, millainen merkitys heidän läsnäolollaan on lapsen kasvulle ja kehitykselle.

13 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Opinnäytetyössä yksityisyys huomioitiin koko työskentelyn ajan. Pohdimme jokaisessa opinnäytetyön vaiheessa, miten yksityisyydensuoja säilyi ja vastaajalla oli mahdollisuus olla vastaamatta kyselyyn. Opinnäytetyön valmistuttua kaikki saadut vastaukset hävitettiin. Opinnäytetyöstä saadut tulokset myös esitettiin niin, ettei niistä pystynyt tunnistamaan ketään. Kyselyyn vastanneita informoitiin siitä, miten tutkimustuloksia käsitellään. Opinnäytetyön aikana tekemämme julisteet tukivat eettisiä periaatteita, koska niissä kerrottiin avoimesti prosessista ja sen etenemisestä. Julisteet myös valmistelivat päiväkotiä ja itsejä tulevaan. Tutkimuksessa tulee ottaa huomioon ihmisten itsemääräämisoikeus, jolloin heillä on mahdollisuus päättää osallistumisestaan tutkimukseen ja saada riittävästi tietoa tutkimuksesta (Hirsjärvi ym. 2009, 25).

Eettistä pohdintaa syntyi, kun kyselyä lähdettiin suunnittelemaan. Halusimme lähettää kyselyn vastaajille sähköpostin välityksellä, mutta sähköpostien saaminen ja kyseleminen herätti eettisiä ajatuksia. Onneksi päiväkodin henkilökunta oli aktiivisesti toiminut ja kerännyt osoitteet meille, kuitenkin niin, että itseä informoitiin selkeästi mihin osoitteita käytetään. Sähköpostiosoitteet saatuamme pidimme ne salassa eikä vastauksia yhdistetty sähköpostiosoitteisiin. Pyrimme toimimaan tässä niin kuin haluaisimme omia tietojamme käytettävän.

Valitsimme vain yhden päiväkodin opinnäytetyön kohteeksi, koska emme voineet olla varmoja, olisiko muissa päiväkodeissa niin paljon ydinperheitä. Luotettavuus mielestämme nousi, kun tulokset painoutuivat ainoastaan tietyn päiväkodin tiettyyn ryhmään. Useamman päiväkodin osallistuminen opinnäytetyöhön olisi saattanut vaikuttaa luotettavuuteen, koska silloin ei olisi voitu tehdä näin tarkkaa työtä opinnäytetyön kanssa. Mikäli vastauksia olisi saatu useammalta päiväkodilta olisi opinnäytetyöhön tullut vielä enemmän määrällisen tutkimuksen piirteitä, jolloin vastauksia ei olisi voitu analysoida niin syvällisesti. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston määrä ei ole tärkeä vaan laatu ratkaisee (Kananen 2014a, 95). Yhteistyö on sujunut myös helpommin, koska mukana on ollut vain yksi päiväkotia.

Kyselylomakkeesta teimme mahdollisimman ymmärrettävän ja karsimme sieltä ammattisanastoa pois, jotta kysely olisi yhtä ymmärrettävä kaikille. Kaikki vastaajat saivat vastata omien kokemusten kautta kysymyksiin, eikä niihin johdateltu. Kyselylomake oli mielestämme selkeä ja hyvin laadittu. Kysymysten jaottelu teemoihin selkeytti kyselylomaketta ja mielestämme sen selkeyden puolesta puhuu myös se, ettei epäselviä vastauksia tullut ollenkaan. Työn luotettavuutta lisää oikein valittu tutkimusmenetelmä (Hirsjärvi ym. 2009, 231).

Kyselyn vastaajamäärään olimme tyytyväisiä. Vastaukset olivat mielestämme myös yllättäviä, emmekä olleet osanneet odottaa näin hyviä vastauksia. Aihetta pidimme tärkeänä ja ajankohtaisena. Aihetta ei ole tutkittu mielestämme tarpeeksi, jolloin toimimme opinnäytetyöllämme aihetta myös muiden tietoisuuteen. Kysely oli mielestämme kokonaisuutena oikein onnistunut.

Opinnäytetyön luotettavuutta lisäsimme niin, että päätelmät ja johtopäätökset, joita teimme, pohjautuivat teorian tietoon. Pyrkimyksenämme oli, ettei opinnäytetyössä yleistettäisi liikaa. Luotettavuutta lisäsi se, että kyselylomake oli sopiva menetelmä siihen, mitä halusimme tutkia. Kyselylomake mahdollisti myös kasvottomuuden, jolloin vastaajien oli meidän mielestä helpompi vastata kyselyyn. Kyselylomake mahdollisti laajemman vastaajamäärän, kuin työn toteuttaminen haastattelemalla. Haastattelu olisi vienyt aikaa enemmän, jolloin haastateltavien määrä olisi jäänyt pieneksi. Opinnäytetyön luotettavuutta lisäsi myös se, että isät pitivät asiaa tärkeänä ja merkityksellisenä. Laadullisessa tutkimuksessa olennainen luotettavuuden lisääjä on tapa, jolla tulokset selitetään ja sopivatko selitykset tulkintoihin, tähän auttaa tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta ja sen vaiheista (Hirsjärvi ym. 2009, 232).

14 POHDINTA JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

14.1 Pohdinta

Opinnäytetyön prosessin aikana opimme, miten opinnäytetyö tehdään ja mitä se vaatii sen eri vaiheissa. Prosessin aikana opimme käyttämään Webropol-ohjelmaa, jonka kautta toteutimme kyselyn. Pidimme sitä hyvänä ohjelmana ja suosittelemme sen käyttöä jatkossakin opinnäytetöissä. Opimme myös sen, että prosessin aikana tulee kärsivällisesti työstää opinnäytetyötä, joka ei valmistu yhdessä yössä. Asioiden tulee antaa välillä hautua. Prosessin aikana pitkät välimatkatkaan eivät haitanneet työskentelyä vaan kirjoittaminen onnistui Skype ja puhelimen välityksellä. Yhteistyö sujui hyvin ja kaikissa asioissa päästiin aina yhteisymmärrykseen. Jaoimme tasaisesti kirjoittamisen työtä, silloin kun teimme opinnäytetyötä erikseen.

Tuloksien kerääminen kyselylomakkeen avulla tuntui parhaalta ja sopivimmalta vaihtoehdolta työllemme. Kyselylomaketta työstettiin paljon, sillä siitä haluttiin saada toimiva kaikenlaisille vastaajille. Vastausten avoimuus ja osittainen syvällisyys hämmästyttivät. Isät todella pysähtyivät vastatessaan pohtimaan kysymysten sisältöjä ja avasivat meille hienosti ja aidosti ajatuksiaan isyydestä. Pelko kyselylomakkeen ymmärrettävyydestä hälveni, kun vastauksia kyselyn ensimmäisenä vastauspäivänä alkoi tulla. Mielestämme kyselylomake toimi hyvin laadulliseen tutkimukseen, koska se oli joustava ja sen avulla saatiin kuitenkin aikaan tarkkaa tietoa. Se ei myöskään yleistänyt

liikaa, eikä iselle kohdistettu paineita, koska kyselyyn sai vastata silloin kun itselle sopivalta tuntui. Kyselylomakkeessa olevat taustatiedot toivat määrällisen tutkimuksen piirteitä esiin. Tämä auttoi meitä ymmärtämään paremmin kohdejoukkoa.

Webropol-ohjelman käyttö oli meille osittain uutta. Kyselylomakkeen teko onnistui hyvin ja se oli yllättävän helppoa. Mahdollisuudet ohjelmalla olisi ollut aineiston tarkempankin ja monipuolisempaan analysointiin, mutta nyt analysointi tapahtui taitojemme sallimissa rajoissa. Lisäksi haasteensa opinnäytetyöhön toi se, että työtä työstettiin paljon, jolloin välillä tuntui sokaistuvan omalle tekstilleen ja työlleen. Pidemmät tauot välillä kuitenkin helpottivat tilannetta. Haasteena oli lisäksi toimivan ja eheän kokonaisuuden luonti opinnäytetyöstä. Kävimme runsaasti pohdintaa siitä, miten tulokset tulisi esittää ja miten johtopäätökset avautuisivat lukijalle parhaiten. Tämä johtuu, ehkä siitä, että näin laajaa kokonaisuutta emme ole vielä opinnoissa tehneet. Tosin opinnäytetyön prosessin aikana olemme oppineet ja oivaltaneet uusia asioita työn tekemisestä. Mikäli pitäisi tehdä uusi opinnäytetyö, uskomme työskentelyn olevan helpompaa.

Opinnäytetyö opetti ajattelemaan asioita myös isien kannalta, ja kasvatti ymmärrystä isyydestä sekä isänä olemisesta. Opinnäytetyö vahvisti varhaiskasvatuksen osaamista siten, että ymmärrämme lapsen ja vanhemman välistä suhdetta, joka auttaa meitä päiväkotityössä vasu-keskusteluissa ja vanhempien kohtaamisissa. Isät ovat aivan yhtä lailla kykeneviä kasvattamaan ja hoitamaan lasta siinä missä äiditkin. Opimme myös ymmärtämään vanhemmuutta paremmin ja sitä, millaista arki on lasten kanssa.

Uskomme kaikkien isien saavan vertaistukea omille ajatuksilleen ja kokemuksilleen luukiessaan opinnäytetyötämme. Työelämäkumppanille opinnäytetyö toi tietoa siitä, mitä isät ja lapset tekevät yhdessä, jolloin päiväkodilla on mahdollisuus kehittää omaa toimintaansa, esimerkiksi erilaisten tapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Työelämäkumppani saa opinnäytetyöstä myös varmistusta omalle työlleen, koska kaikki isät kokivat saavansa tarpeeksi tukea jo nyt päiväkodilta omaan vanhemmuuteen ja isyyteen.

Opinnäytetyö onnistui ja saadut tulokset vastasivat tutkimuskysymyksiin. Opinnäytetyössä toimimme hyvin esiin isien näkökulman ja ajatukset. Onnistuimme myös saamaan teorian kautta selityksiä tuloksille. Yhteistyö työelämäkumppanin kanssa oli helppoa ja mutkatonta, lisäksi isät olivat alusta asti reippaasti mukana työmme teossa. Iso kiitos

kuuluukin siis työelämäkumppaneille ja vastanneille iselle. Vastaukset olivat meille tärkeitä.

14.2 Kehittämisehdotukset

Kehittämissideana olisi kiinnostavaa tutkia myös lasten näkemystä tästä aiheesta, jolloin olisi mahdollista vertailla isän ja lapsen näkemyksiä asioista. Saman kyselyn voisi myös tehdä eri perheryhmille, jolloin tästäkin syntyisi vertailua eri perherakenteiden välillä. Mielenkiintoista olisi nähdä julkisen ja yksityisen puolen päiväkodin eroja näistä teemoista tai sitä onko niitä.

Mikäli opinnäytetyö olisi toteutettu haastattelemalla, olisi voitu päästä syvällisemmin sisälle isien tunteisiin ja kokemusmaailmaan. Toisaalta kuitenkin emme voi olla varmoja siitä, olisivatko isät kertoneet yhtä avoimesti omista tunteistaan haastattelussa. Haastattelu olisi myöskin rajannut osallistujien määrää pienemmäksi, jolloin merkityksellisiä asioista olisi voinut jäädä tietämättä. Haastattelu tutkimusmuotona olisi myös vienyt enemmän aikaa, koska se olisi vaatinut tutustumisen isihin.

LÄHTEET

Aalto, Ilana & Kolehmainen, Jani (toim.) 2004. Isä kirja. Tampere: Vastapaino.

Ahlström, Margareta 2005. Mistä tiedän, onko lapseni kielellinen kehitys normaalia? Teoksessa Hansson, Jorunn & Oscarsson, Christina (toim.) Onnellinen lapsuus. Kirja vanhemmille. Helsinki: Otava, 107–111.

Hakala, Juha T. 2009. Isän kasvatusoppi. Helsinki: Gummerus.

Halme, Nina 2009. Isän ja leikki-ikäisen lapsen yhdessäolo. Yhdessäolo, isänä toimimiseen liittyvää stressiä ja isän tyytyväisyyttä parisuhteessa kuvaavan rakenneyhtälömallin kehittäminen ja arviointi. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Huttunen, Jouko 2001a. ”Iskä – mihin sä meet?”. Teoksessa Torkkeli, Markus (toim.) Löytöretki isyyteen. Mannerheimin Lastensuojeluliitto Löytöretki vanhemmuuteen -projekti. Helsinki: Mannerheimin Lastensuojeluliitto, 10–21.

Huttunen, Jouko 2001b. Isänä olemisen uudet suunnat. Jyväskylä: PS-kustannus.
Inkinen, Ari & Poikkimäki, Sanna (toim.) 2010. Isän kanssa – arkena ja sunnuntaina. Helsinki: Katharos Oy.

Jämsä, Juha 2010. Millaista on isänrakkaus? Teoksessa Jämsä, Juha & Kalliomaa, Susa (toim.) Isyyden kielletyt tunteet. Helsinki: Väestöliitto, 30–39.

Kananen, Jorma 2014a. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Kananen, Jorma 2014b. Verkkotutkimus opinnäytetyönä. Laadullisen ja määrällisen verkkotutkimuksen opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Kananen, Jorma 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Kauhanen, Saija 1998. Kohti uudenlaista isyyttä. Haastattelututkimus pienten lasten isien isyyskokemuksista. Joensuu: Joensuun yliopistopaino.

Koppa 2015. Laadullinen tutkimus. Jyväskylän yliopisto. WWW-dokumentti.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>. Päivitetty 23.4.2015. Luettu 5.8.2016.

Korhonen, Satu & Holopainen, Laura 2015. Vanhempana vanhemmaksi –kohti myönteistä vuorovaikutusta. Kirja vanhemmuudesta ja sen tukemisesta. Jyväskylä: Satu Korhonen.

Kristeri, Irene 2002. Vahvaan vanhemmuuteen. Helsinki: Kirjapaja Oy.

Kuntainfo 2015. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. PDF-tiedosto. <https://stm.fi/documents/1271139/1427058/isyyslaki.pdf/b1442020-645c-4162-b023-edf49664dc77>. Päivitetty 20.5.2015. Luettu 27.1.2016.

Kuusisto, Veera & Niemelä, Tanja 2005. Isän ja lapsen yhteinen arki – yhdessäoloa, osallistumista ja jakamista. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Kasvatustieteen pro gradu- tutkielma. PDF-dokumentti. https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/10219/URN_NBN_fi_jyu-200590.pdf?sequence=1. Ei päivitystietoja. Luettu 29.5.2016.

Laadullisen aineiston analyysi ja tulkinta 2016. Kajaanin ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti. <http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Laadullisen-analyysi-ja-tulkinta>. Ei päivitystietoja. Luettu 25.5.2016.

Laakso, Marja-Leena 2013. Vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen merkitys lapsen itsesäätelyn kehityksessä. Teoksessa Aro, Tuija & Laakso, Marja-Leena (toim.) Taa-perosta taitavaksi toimijaksi. Itsesäätelytaitojen kehitys ja tukeminen. Helsinki: Niilo Mäki Instituutti, 60–79.

Leinonen, Jenni 2004. Vanhemmuus lapsen kasvuympäristön osana. *Psykologia* 3, 176–195.

Lyytinen, Paula & Lyytinen, Heikki 2002. Tiedollinen kehitys lapsuudessa. Teoksessa Sinkkonen, Jari (toim.) Pesästä lentoon. Kirjan lapsen kehityksestä kasvatta-jalle. Helsinki: WSOY, 87–120.

Mattila, Kati-Pupita 2010. Isän ja lapsen vuorovaikutus. Teoksessa Inkinen, Ari & Poikkimäki, Sanna (toim.) Isän kanssa – arkena ja sunnuntaina. Helsinki: Katharos Oy, 42–45.

Miettinen, Ari-Pekka 2010. Arkipäivän isyys. Teoksessa Inkinen, Ari & Poikkimäki, Sanna (toim.) Isän kanssa – arkena ja sunnuntaina. Helsinki: Katharos Oy, 114–118.

Nätkin, Ritva 2003. Moninaiset perhemuodot ja lapsen hyvä. Teoksessa Forsberg, Hannele & Nätkin, Ritva (toim.) Perhe murroksessa. Kriittisen perhetutkimuksen jäljillä. Helsinki: Gaudeamus, 16–38.

Oyama, Susan 2007. Aivojen rakentaminen. Teoksessa Gerhardt, Sue Rakkaus ratkai-see. Varhaisen vuorovaikutuksen merkitys aivojen kehittymiselle. Helsinki: Edita, 45–69.

Parke, Ross D. 1996. *Fatherhood. The developing child series*. Cambridge: Harvard University Press.

Psouni, Elia 2005. Vanhemmuus ja kiintymyssuhteet. Teoksessa Hansson, Jorunn & Oscarsson, Christina (toim.) Onnellinen lapsuus. Kirja vanhemmille. Helsinki: Otava, 19-23.

Rantalaiho, Minna 2003. Pohjoismaisen isyyspolitiikan isäkuva. Teoksessa Forsberg, Hannele & Nätkin, Ritva (toim.) Perhe murroksessa. Kriittisen perhetutkimuksen jäljillä. Helsinki: Gaudeamus, 202–227.

- Remes, Pirkko 2009. Taulukot ja kuvat. Teoksessa Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutkija ja kirjoita. Helsinki: Tammi, 322–348.
- Renk, Kimberly, Scott, Samantha L., Weaver, Rebecca, Lauer, Brea-Anne, Middleton, Melissa & White, Rachel 2010. The importance of fathers and play. Teoksessa Leyton, Chelsea H. *Fatherhood: Roles, Responsibilities & Rewards*. New York: Nova Science Publisher, 1-28.
- Rusanen, Erja 2011. Hoiva, kiintymys ja lapsen kehitys. Helsinki: Finn Lectura.
- Schmitt, Florence 2002. Riittävän hyvä vanhemmuus. Teoksessa Sinkkonen, Jari (toim.) *Pesästä lentoon*. Kirjan lapsen kehityksestä kasvattajalle. Helsinki: WSOY, 298–326.
- Sihvola, Tapani 1993. *Isyyskoe. Isäksi kasvamisen ilot ja surut*. Helsinki: WSOY.
- Sinkkonen, Jari 1998. *Yhdessä isän kanssa*. Helsinki: WSOY.
- Sinkkonen, Jari 2002. Vanhemmuuden vaikea pesti. Teoksessa Sinkkonen, Jari (toim.) *Pesästä lentoon*. Kirjan lapsen kehityksestä kasvattajalle. Helsinki: WSOY, 291–326.
- Sinkkonen, Jari 2008. Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun. Helsinki: WSOY.
- Suomen virallinen tilasto 2016. Perheet. WWW-dokumentti. http://tilastokeskus.fi/til/perh/2015/perh_2015_2016-05-30_tie_001_fi.html. Päivitetty 30.5.2016. Luettu 16.6.2016.
- Tamminen, Tuula 2004. *Olipa kerran lapsuus*. Helsinki: WSOY.
- Tuusvuori, Arja 2009. Perheen ytimessä. Artikkel. *Yliopisto-lehti* 4. <http://yliopisto-lehti.helsinki.fi/?article=5236>. Ei päivitystietoja. Luettu 16.6.2016.
- Valli, Raine 2015. Paperinen kyselylomake. Teoksessa Valli, Raine & Aaltonen, Juhani (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*. Jyväskylä: PS-kustannus, 84–108.
- van den Arend, Elina & Liukkonen, Jenni 2009. Isän syli – Tutkimus isyydestä ja varhaisesta vuorovaikutuksesta. Saimaan ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/4975/Liukkonen_Jenni_ja_van_den_Arend_Elina.PDF?sequence=1. Ei päivitystietoja. Luettu 29.5.2019
- Vehkalahti, Kimmo 2014. *Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät*. Helsinki: Finn Lectura.
- Viertola, Ulla 2008. Perhe on kuuma peruna. *Yhteiskuntapolitiikka* 73: 4, 465–467.
- Vilén, Marika, Hansen, Maija, Janhunen, Tarja, Kytöpuu, Katri, Salo, Saara, Seppänen, Paula, Seppänen, Sami & Tapio, Nina 2010. Perhe ja perhetyö. Teoksessa Vilén, Marika, Seppänen, Paula, Tapio, Nina & Tolvanen, Riikka (toim.) *Kohtaamisia lapsiperheissä. Menetelmiä perhetyöhön*. Helsinki: Kirjapaja, 10–59.

Vilén, Marika, Vihunen, Riitta, Vartiainen, Jari, Sivén, Tuula, Neuvonen, Sohvi & Kurvinen, Auli 2006. Lapsuus: erityinen elämänvaihe. Helsinki: WSOY.

Vilka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

Vilpas, Pertti 2016. Kvantitatiivinen tutkimus. PDF-tiedosto. <http://users.metropolia.fi/~pervil/kvantsu/Moniste.pdf>. Ei päivitystietoja. Luettu 5.8.2016.

Virtuaali ammattikorkeakoulu 2007. Kyselyyn perustuvan tutkimuksen suorittaminen. WWW-dokumentti. <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojak-sot/0709019/1193463890749/1193464131489/1194289345955/1194290010211.html>. Päivitetty 5.11.2007. Luettu 5.8.2016.

Vuori, Jaana 2004. Isyyden mallit ja isien valinnat. Teoksessa Aalto, Ilona & Kolehmainen, Jani (toim.) Isäkirja: mies, vanhemmuus ja sukupuoli. Tampere: Vastapaino, 29–63.

Yesilova, Katja 2009. Ydinperheen politiikka. Helsinki: Gaudeamus.

Ylikännö, Minna 2009. Isin ajankäytöstä: uuden isyyden hidas esiinmarssi. Yhteiskuntapolitiikka 74: 2, 121–131.

18.1.2016

Päiväkoti

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Opiskelemme Mikkelin ammattikorkeakoulussa sosionomi(AMK)-tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Haemme päiväkodiltanne tutkimuslupaa opintoihin kuuluvan opinnäytetyön tekemiseksi.

Opinnäytetyömme tavoitteena on tutkia varhaiskasvatusikäisten lasten isien kokemuksia ja näkemyksiä lasten kanssa yhdessä vietetystä ajasta ja vuorovaikutuksesta. Tarkoituksenamme on kerätä tutkimusaineisto kyselylomakkeella toukokuun 2016 aikana.

Pyydän tällä lupalomakkeella lupaa

- a) Saada päiväkodin isien sähköpostiosoitteet kyselylomakkeen toimittamista varten
- b) Hyödyntää kyselylomakkeella saatuja aineistoja opinnäytetyön raportoinnissa ja tulosten esittämisessä. Valmis opinnäytetyö julkaistaan valtakunnallisessa Theseus-tietokannassa, jossa raportti on vapaasti saatavilla.

Sitoudumme noudattamaan hyviä tutkimuseettisiä periaatteita liittyen aineiston keräämiseen, säilyttämiseen ja salassapitosäännöksiin. Kerättävä aineisto on luottamuksellista. Henkilöitä ja päiväkotia ei mainita loppuraportissa omilla nimillään, ja mahdolliset suorat lainaukset tehdään tavalla, josta tutkittavaa ei voida välittömästi tunnistaa. Kyselylomakkeet ovat ainoastaan meidän käytössämme.

Osallistujat voivat halutessaan vetäytyä tutkimuksesta minä ajankohtana tahansa.

Annamme mielellämme opinnäytetyöstämme lisätietoja.

allekirjoitus Ida Hamari

allekirjoitus Kati Parkkinen

Ida Hamari ja Kati Parkkinen, sosionomiopiskelijat, Mikkelin ammattikorkeakoulu

puh. , ida.hamari@edu.mamk.fi

puh. , kati.parkkinen@edu.mamk.fi

Opinnäytetyötämme ohjaa Karoliina Rötö. Halutessanne voitte olla myös häneen yhteydessä työhön liittyvissä kysymyksissä (karoliina.rotko@mamk.fi, puh.

Tutkimusluvan myöntäminen

Annan Ida Hamarille ja Kati Parkkiselle luvan kerätä ja käyttää tutkimusmateriaalia kohdissa a-b mainituilla tavoilla.

Mikkeli 27.1.2016

Paikka ja aika

Allekirjoitus ja nimen selvitys

SOPIMUS OPINNÄYTETYÖN TEKEMISESTÄ

Sopijaosapuolet

Opinnäytetyön työelämäkumppani: _____

ja Mikkelin ammattikorkeakoulun Kulttuuri-, nuoriso- ja sosiaalialan laitoksen sosiaalialan
koulutusohjelman opiskelija(t) Ida Hamari, Kati Parkkinen**Opinnäytetyön aihe:** Isien ja lasten yhteinen aika ja vuorovaikutus**Opinnäytetyön ohjaajat**Ohjaava opettaja: Karoliina Rötö

Työelämäohjaaja: _____

Opinnäytetyön arvioitu valmistumisaika: 11/2016**Opinnäytetyön TK-tavoitteet** (vapaamuotoinen, omasanainen kuvaus työn t&k-tavoitteista):Ammatillisesti opinnäytetyö tuo näkökulmia vanhemmuuteen

TK-TAVOITTEET: Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla (t&k) tarkoitetaan systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusien sovellusten löytämiseksi. Kriteerinä on, että toiminnan tavoitteena on jotain oleellisesti uutta. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan sisällytetään perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö. Soveltavalla tutkimuksella tarkoitetaan sellaista toimintaa uuden tiedon saavuttamiseksi, joka ensisijaisesti tähtää tiettyyn käytännön sovellutukseen. Soveltavaa tutkimusta on esim. sovellusten etsiminen perustutkimuksen tuloksille tai uusien menetelmien ja keinojen luominen tietyn ongelman ratkaisemiseksi.

Tuote- ja prosessikehityksellä (kehittämistyöllä) tarkoitetaan systemaattista toimintaa tutkimuksen tuloksena ja/tai käytännön kokemuksen kautta saadun tiedon käyttämiseksi uusien aineiden, tuotteiden, tuotantoprosessien, menetelmien ja järjestelmien aikaansaamiseen tai olemassa olevien olennaiseen parantamiseen. (Tilastokeskus)

Mikkelin ammattikorkeakoulussa tehdyt opinnäytetyöt julkaistaan pdf-muotoisina kokotekstinä tiedostoina ammattikorkeakoulujen yhteisessä julkaisuarkistossa Theseuksessa (<http://www.theseus.fi/>). Opinnäytetyöt ovat pääsääntöisesti julkisia asiakirjoja. Theseuksen käyttöehtosopimuksen hyväksyminen on samalla lupa työn julkaisemiseen internetin laajuusnäkyvyytenä. Vaihtoehtoisesti opinnäytetyö voidaan julkistaa myös tekijöiden harkinnan mukaan tai opinnäytetyön ohjaajan tai toimeksiantajan suosituksesta MAMKin sisäisessä verkossa. MAMKin sisäisessä verkossa julkistettu työ ei näy julkisena internetissä.

Muut sopimusehdot: _____

Alkuperäinen sopimus jää opiskelijalle. Toimita kopio sopimuksesta työelämäkumppanille ja opinnäytetyösi ohjaavalle opettajalle.

Aika ja paikka: 27.1.2016 MikkelissäAika ja paikka: 27.1.2016 Mikkelissä

Opiskelijan allekirjoitus
/opiskelijoiden allekirjoitukset

Työelämäkumppanin allekirjoitus

HEI ISÄ!

Millaista on yhteinen aika lapsesi kanssa?

Miten koet vuorovaikutuksen lapsesi kanssa?

Teemme opinnäytetyötä yhteistyössä päiväkotitens kanssa. Opinnäytetyöllä selvitetään miten isät kokevat vuorovaikutuksen lastensa kanssa, millaista on isän ja lapsen yhdessä viettämä aika ja mikä merkitys näillä on lapsen kasvulle ja kehitykselle.

Vastaamalla autat opinnäytetyön teossa ja saat oman äänesi ja arvokkaat kokemuksesi kuuluviin. Jokainen vastaus on meille tärkeä! Kysely toteutetaan toukokuussa.

Terveisin

Ida Hamari ja Kati Parkkinen

Hei isät!

Olemme viimeisen vuoden sosionomi-opiskelijoita Mikkelin ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyötä isien ja lasten yhteisestä ajasta ja vuorovaikutuksesta. Opinnäytetyöllä selvitetään miten isät kokevat vuorovaikutuksen lastensa kanssa, millaista on isän ja lapsen yhdessä viettämä aika ja mikä merkitys näillä on lapsen kasvulle ja kehitykselle.

Opinnäytetyö on kyselytutkimus, joka toteutetaan lastenne päiväkodin kanssa. Aineisto tullaan keräämään sähköisesti. Teille tullaan lähettämään sähköpostiin kyselylomakkeen linkki. Vastausaikaa on viikko, joten tarkkailethan sähköpostiasi aktiivisesti.

Kysely toteutetaan 18.–24.4.2016.

Toivomme aktiivista osallistumista kyselyyn vastaamiseen, jotta saamme mahdollisimman kattavaa tietoa aiheesta. Vastaamalla saat oman äänesi kuuluviin.

Valmis opinnäytetyö tullaan julkaisemaan Theseus – verkkopalvelussa. Kerättävä aineisto on luottamuksellista. Vastaajia ja päiväkotia ei mainita valmiissa opinnäytetyössä omilla nimillään ja raportoinnissa tutkittavia ei voida tunnistaa. Kyselylomakkeen vastaukset tulevat ainoastaan meidän käyttöömme ja ne hävitetään opinnäytetyön valmistuttua.

Ystävällisin terveisin, Ida Hamari ja Kati Parkkinen

KYSELYLOMAKE

Olette vastaamassa sosionomi-opiskelijoiden opinnäytetyön kyselyyn. Kyselyn toteuttavat Ida Hamari ja Kati Parkkinen Mikkelin ammattikorkeakoulusta. Kyselyn vastausaika on 18.-24.4.2016. Vastaaminen kestää noin 10-20 minuuttia. Vastaamalla vaikutat!

1. Ikänne?

- 25
- 26–30
- 31–40
- 41–50
- 51-

2. Kuinka monta lasta teillä on?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5-

3. Lapsenne sukupuoli on?

- Tyttö
- Poika

4. Lapsenne tai lapsienne iät?

Voitte valita useamman vaihtoehdon

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7-

5. Asutteko samassa taloudessa lapsenne tai lapsienne kanssa?

- kyllä
- en, miksi? _____

6. Kuinka paljon keskimäärin vietätte yhdessä aikaa arkipäivänä lapsenne tai lapsienne kanssa?

- 1h
- 1-3h
- 3-5h
- 5-8h
- 8h-10h
- 10h-

7. Kuinka paljon keskimäärin vietätte yhdessä aikaa viikonloppuna lapsenne tai lapsienne kanssa?

- 1h
- 1-3h
- 3-5h
- 5-8h
- 8h-10h
- 10-15h
- 16h-

8. Mitä teette yleensä lapsenne tai lapsienne kanssa arkisin?

Voitte valita useamman vaihtoehdon

- takaan perustarpeet lapselle (ruokailu, hygienia yms.)
- vahdin lasta
- leikin lapsen kanssa
- pelaan lapsen kanssa (elektronisetpelit, konsolipelit, puhelin yms.)
- luen lapsen kanssa
- ulkoilen lapsen kanssa
- hoidan lapsen asioita (neuvolakäynnit, hoitoon vieminen, harrastukset yms.)
- oleskelen lapsen kanssa (television katselu, päiväunet yms.)

- emme mitään
- jotakin muuta, mitä? _____

9. Mitä teette yleensä lapsenne tai lapsienne kanssa viikonloppuisin?

Voitte valita useamman vaihtoehdon

- takaan perustarpeet lapselle (ruokailu, hygienia yms.)
- vahdin lasta
- leikin lapsen kanssa
- pelaan lapsen kanssa (elektronisetpelit, konsolipelit, puhelin yms.)
- luen lapsen kanssa
- ulkoilen lapsen kanssa
- hoidan lapsen asioita (neuvolakäynnit, hoitoon vieminen, harrastukset yms.)
- oleskelen lapsen kanssa (television katselu, päiväunet yms.)
- emme mitään
- jotakin muuta, mitä? _____

10. Onko lapsenne tai lapsienne kanssa vietetty aika muuttunut lapsen kasvaessa?

- Kyllä, miten? _____
- Ei, miksi? _____

11. Koetteko viettävänne tarpeeksi aikaa lapsenne tai lapsienne kanssa?

- Kyllä
- En

12. Estävätkö jotkin asiat yhdessäolonne?

Voitte valita useamman vaihtoehdon

- työt
- ajan puute
- ero
- harrastukset
- stressi
- ei mikään
- joku muu mikä? _____

13. Millainen isä koet olevasi lapsellesi?

14. Kuinka paljon vietit aikaa lapsena oman isäsi kanssa?

- En yhtään
- Vähän
- Jonkin verran
- Paljon
- Erittäin paljon
- En osaa sanoa

15. Koetteko, että vastuu jakautuu vanhempien kesken tasaisesti lapsenne tai lapsienne kasvatuksessa ja hoidossa?

- Kyllä
- En, miksi? _____

16. Haluaisitteko päiväkodin tukevan ja kuuntelevan teitä enemmän vanhempana ja isänä?

- Kyllä, miten? _____
- En

17. Kerro millaista on teidän ja lapsenne tai lapsienne välinen yhteinen aika?

18. Kerro mitä yhdessäolo teille isänä merkitsee?

19. Kuvaile tilanteita jotka tuottavat teille hyvää mieltä, kun vietätte yhdessä aikaa lapsenne tai lapsienne kanssa?

20. Kuvaile tilanteita jotka ovat teille hankalia, kun vietätte yhdessä aikaa lapsenne tai lapsienne kanssa?

21. Vapaa sana

Tähän kenttään voi kirjoittaa risuja ja ruusuja kysymyksistä tai kertoa muuta teidän mielestänne oleellista tietoa, jota ei ole aikaisemmissa kysymyksissä huomioitu.

KIITOS VASTAUKSISTANNE! ☺

Muistathan lopuksi painaa lähetä-painiketta, jotta vastaukset tallentuvat.